

Gemeenteraad van Hengelo
Postbus 18
7550AA Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

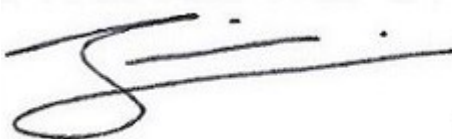
Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Jaarstukken en begrotingen gemeenschappelijke regelingen	3590164		16 mei 2023

Geachte leden van de gemeenteraad,

U ontvangt hierbij het ambtelijk commentaar op de Jaarstukken 2022 en de Begroting 2024 van de gemeenschappelijke regelingen. Deze informatie kunt u meenemen in uw afweging of u een zienswijze wilt indienen op de Begroting 2024 van de gemeenschappelijke regelingen waarin we deelnemen.

Wij hebben kennis genomen van de teksten die de ambtelijke accounthouders aan u hebben verstrekt en vertrouwen erop dat u hiermee voldoende geadviseerd bent om te kunnen besluiten. Wij zien geen aanleiding om aanvullende opmerkingen van het college toe te voegen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

De heer S.W.J.G Schelberg

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

INHOUDSOPGAVE

Informatie gemeenschappelijke regelingen	1
Inleiding	1
Waarom we samenwerken in een gemeenschappelijke regeling	1
De rol van de adviserend ambtenaar, het college en de gemeenteraad	2
Aanpassing wet: versterking positie van gemeenteraden	2
Afspraken met gemeenschappelijke regelingen	2
Kosten stijgen sneller dan afgelopen jaren	3
Systematiek indexaties handhaven ondanks onzekerheid compensatie door het rijk	3
De aangeboden P&C-stukken van de gemeenschappelijke regelingen	4
Hoe kunt u kennisnemen van de informatie	6
Analyse jaarstukken per gemeenschappelijke regeling	6
SamenTwente	7
Recreatieschap Twente	10
Veiligheidsregio Twente	13
SWB Midden Twente	17
Regionaal Bedrijventerrein Twente	21
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	24
Stadsbank Oost Nederland	27
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	29
Omgevingsdienst Twente	31

Informatie gemeenschappelijke regelingen

Inleiding

In dit memo wordt informatie gegeven over de jaarstukken 2022 en conceptbegrotingen 2024 van de gemeenschappelijke regelingen (GR'en).

Waarom we samenwerken in een gemeenschappelijke regeling

Een deel van de gemeentelijke taken doen we niet meer zelf, maar hebben we overgedragen aan een samenwerkingsverband. Dit doen we, omdat we vinden dat deze organisaties meer expertise bezitten, daardoor meer kwaliteit kunnen leveren en efficiënter kunnen werken om onze doelen te bereiken. Meestal hebben we gekozen om dit in de vorm van een gemeenschappelijke regeling (GR) te organiseren. We spreken dan van verlengd lokaal bestuur. Op deze wijze laten we besluiten over aan een GR-bestuur, maar houden we, op iets meer afstand, invloed op de uitvoering. In een GR besturen de deelnemende gemeenten samen en blijven we meepraten over kwaliteit en prijs van de uitvoering. In het Algemeen Bestuur (AB) zit een wethouder of de burgemeester. Het Dagelijks Bestuur (DB) is een afvaardiging van het Algemeen Bestuur.

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

De rol van de adviserend ambtenaar, het college en de gemeenteraad

De dagelijkse besturen (DB) van GR'en hebben de conceptbegrotingen 2024 en jaarstukken 2022 aan de raden van deelnemende gemeenten gezonden. De controlerende of toezichhoudende rol van de gemeenteraad kan worden ingevuld door te reageren op de toegezonden stukken. In die gevallen waar wij een bijdrage betalen aan de GR moeten wij een eventueel hogere bijdrage opnemen in onze begroting. Zo raakt de begroting van een GR uw budgetrecht. U kunt de afweging maken of u vindt dat onze inwoners voldoende gepresteerd krijgen voor de lastenverhoging. Soms is dat verband niet direct te leggen, als het om algemene bedrijfsvoeringsaspecten gaat. De toelichting die u op de stukken krijgt is een ambtelijke toelichting met focus op de betekenis voor Hengelo.

Collegeleden in het DB behartigen de belangen van de GR. Het collegelid in het AB behartigt de Hengelose belangen als opdrachtgever aan de GR. Daarom stelt u uw vragen aan het AB-lid. We proberen deze rollen zuiver te houden. Soms is AB-lid en DB-lid dezelfde persoon, die dan moet schakelen tussen de twee rollen.

Openbare Lichamen hebben een Algemeen en Dagelijks bestuur. Bedrijfsvoeringorganisaties hebben één (ongeleed) bestuur.

Deze informatie gaat rechtstreeks via de griffie naar de gemeenteraad. Daarnaast tevens ter informatie naar het college. Het college kan aanvullend reageren.

Aanpassing wet: versterking positie van gemeenteraden

Sinds 1 juli 2022 is de gewijzigde Wet op de Gemeenschappelijke Regelingen in werking. De wijzigingen geven de gemeenteraden een betere positie. Er komt o.a. een actieve informatieplicht van de GR naar de gemeenteraden over alle zaken, die de raad behoort te weten. Er zijn ook wijzigingen voorgesteld die pas in werking treden als de GR zijn regeling (vergelijkbaar met statuten) heeft aangepast. De GR'en hebben tot 1-7-2024 de tijd om de in de wet mogelijke maatregelen in hun regeling te implementeren. Zo kan b.v. een raadscommissie worden ingesteld, waarin raadsleden als klankbord fungeren voor het beleid dat de GR wil gaan uitvoeren. Dan zitten raadsleden meer aan de voorkant van de ontwikkelingen. Extra invloed vergt daarentegen ook meer tijd van raadsleden. Ook zijn er nieuwe mogelijkheden tot burgerparticipatie. Een samenvatting van de wijzigingen is bij de behandeling jaarstukken 2022 als bijlage verstrekt.

Afspraken met gemeenschappelijke regelingen

Op voorhand zijn door deelnemende gemeenten afspraken gemaakt met de GR'en, die we gemeenschappelijk diensten hebben overgedragen. Op die afspraken kan de begroting getoetst worden. De afspraken zien o.a. toe op het omgaan met prijsverhogingen, het doen van investeringen en het al dan niet kunnen reserveren van jaarresultaten. De afspraken hebben geen dwingend karakter, maar zijn een nadrukkelijk advies. Bij de ambtelijke analyse zal deze toets al betrokken worden in de hierna per GR geschreven toelichting op de jaarstukken. Hierna volgen enkele afspraken:

- Prijs- en looncompensatie zien we als een autonome (niet direct beïnvloedbare en daarmee acceptabele) ontwikkeling.
- Jaarlijks ontvangen de GR'en een voorstel voor het toepassen van prijscompensatie en looncompensatie. Voor 2024 is de prijscompensatie 12,7% (2023: 2,8%). Voor 2023 en 2024 samen is de looncompensatie 10%, uitgaande van de loonlasten op 31-12-2021 (2022/2023 6,6%). Bij een beoordeling van de loonkosten 2024 t.o.v. 2023 zouden de loonkosten met maximaal 8% mogen stijgen.
- Het eigen vermogen van een GR is toereikend om de risico's van de eigen bedrijfsvoering te kunnen afdekken. Om dit te kunnen beoordelen moet een gekwantificeerde risicoanalyse onderdeel uitmaken van de begroting. In het verleden in het algemeen bestuur vastgestelde afspraken over de hoogte van het eigen vermogen zijn bindend.
- Maak de vervangingsinvesteringen in de begroting inzichtelijk. Deze investeringen moeten in principe worden bekostigd uit de vrijgevallen budgetten voor kapitaallasten. Mochten deze niet toereikend zijn, dan moet het hogere benodigde bedrag aan kapitaallasten opgenomen worden en expliciet worden toegelicht. In de begroting van de GR dient daarnaast een meerjarig investeringsplan te worden opgenomen.

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

- Reserves en voorzieningen zijn gebaseerd op een 4-jaarlijkse nota reserves. Ze worden voorzien van nut en noodzaak en de mutaties worden gespecificeerd in de jaarstukken.
- Nieuw beleid met lastenuitzetting als gevolg wordt toegelicht.

Kosten stijgen sneller dan afgelopen jaren

Prijsinflatie en de loonafspraken hebben al in 2023 een forse verhoging van de lasten veroorzaakt. Dit raakt alle organisaties, ons als gemeenten, maar ook de GR'en. In het algemeen geldt, dat compensatie voor loon- en prijsontwikkelingen altijd gebaseerd is op CPB-gegevens in het nabije verleden. Hierdoor kan in de loop van een jaar waarin loon- en prijsfluctuaties groot zijn (2023) een voordeel of nadeel t.o.v. de begroting ontstaan. In 2023 ondervinden GR'en dat ze hogere prijzen moeten betalen dan is begroot. De begroting 2023 staat daarmee zwaar onder druk. Dit wordt weer gecompenseerd als de ontwikkelingen in de CPB-gegevens zijn doorgewerkt. Voor het jaar 2024 wordt rekening gehouden met de sterke prijsstijging en is het lastenniveau al ruimer gesteld.

Gemeenten accepteren een verhoging van de bijdrage als deze door de afgesproken normen voor loon- en prijsontwikkeling zijn veroorzaakt. Wij begroten deze stijging zelf ook. Als een GR daarboven extra middelen nodig heeft willen we weten waarom dit nodig is. Het kan hier gaan om autonome (niet-beïnvloedbare) factoren.

Nieuwe beleidsvoornemens zijn een andere reden van kostentoeename. In het algemeen geldt dat kostenuitzetting binnen de eigen middelen/reserve moeten opgevangen. Als de middelen voor nieuw beleid worden ingezet willen we de argumenten hiervoor graag goed toegelicht zien, opdat u als gemeenteraad mee kunt oordelen over de wenselijkheid van de te financieren ontwikkelingen. De redenen voor beleidsmatige kostenuitzetting- of juist het ontbreken daarvan - zullen we vermelden.

Deze beleidsontwikkelingen laten we eruit springen door ze in een tabel op te nemen.

Systematiek indexaties handhaven ondanks onzekerheid compensatie door het rijk

De Twentse gemeenten geven een advies aan de GR'en over de toe te passen indexeringen voor loon en prijs. Dit advies is altijd gebaseerd op door het CBS gepubliceerde gegevens in september. De MEV-cijfers september 2022 zijn de basis voor de kaders begrotingen 2024 GR'en. Als er een cao is afgesloten wordt die als basis genomen voor looneffecten.

Loonindex gaat over loon gebonden kosten, inflatie over inkoop gebonden kosten.

Alle GR'en ontvangen eenzelfde brief waarin ons voorstel aan hen is opgenomen. Voor prijscompensatie mocht in 2024 12,7% opgenomen worden. Voor looncompensatie effectief als begrotingsstijging maximaal 8%.

Als gemeente worden we in september en mei gedeeltelijk gecompenseerd voor markteffecten in het accres van het gemeentefonds. Voor 2024 is vooralsnog 3,38% verrekend in de septembercirculaire 2022. In de meicirculaire (eind mei, begin juni) kunnen we pas zien of er extra gecompenseerd wordt.

Indirect worden we ook gecompenseerd voor de uitgaven die GR'en voor ons doen. Als deze compensatie tekort schiet nadat we de begrotingen van de GR'en hebben geaccepteerd, wordt het tekort een last voor gemeenten.

Als hier grote voor gemeenten nadelige verschillen ontstaan moeten gemeenten wellicht extra bezuinigen of her-prioriteren in uit te voeren taken. We moeten ervan uit gaan, dat GR'en zich altijd inspannen om de kosten voor gemeenten zo laag mogelijk te houden. Als gemeenten zelf onvoldoende in staat zijn om bij te sturen, ontstaat er een nieuwe situatie. Dan zullen we (wellicht) met de GR-en in contact treden om te bezien in welke mate nog extra kan worden bijgedragen.

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

De aangeboden P&C-stukken van de gemeenschappelijke regelingen

De conceptbegroting 2024 en meerjarenbegroting 2025-2027

De conceptbegrotingen ontvangt u om u in staat te stellen een zienswijze in te brengen. In een zienswijze vraagt u aan het bestuur bijvoorbeeld om een wijziging in de conceptbegroting door te voeren of hier een betere toelichting in op te nemen. Het dagelijks bestuur moet de zienswijzen betrekken in haar besluitvorming. Ze kan een zienswijze overnemen. In ieder geval voegt ze de zienswijzen van gemeenten toe aan de stukken, die door het algemeen bestuur moeten worden vastgesteld. Het algemeen bestuur besluit over de al dan niet gewijzigde begroting.

De jaarstukken 2022

Daarnaast geven we een toelichting op de jaarstukken 2022. Hier mag u wel uw mening geven, maar de bevindingen van de gemeenteraad over de jaarstukken hoeven niet door het algemeen bestuur meegewogen te worden. Over de jaarstukken kunt u debatteren met onze leden van het Algemeen Bestuur, de burgemeester als het gaat om Omgevingsdienst Twente en de Veiligheidsregio Twente, met wethouder Gerrits over Recreatieschap Twente, SWB Midden Twente, Openbaar Lichaam Crematoria Twente en Regionaal Bedrijventerrein Twente, met wethouder Bruggink over Samen Twente, met wethouder Steen over Gemeenschappelijk Belastingkantoor Twente en Regionaal Bedrijventerrein Twente en met wethouder Freriksen over SWB Midden Twente en Stadsbank Oost-Nederland.

In de tabel op volgende blz. vindt u een aantal beoordelingen en getallen, die samen een beeld geven van de GR'en.

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Overzicht GR'en met kerngegevens

Naam Gemeenschappelijke regeling	Naam ver kort	Ver plicht	Soort GR	Finan- ciële bij- drage?	Beleid makend / Uitvoerend	Financieel belang (risico analyse 2022)	Score risico analyse 2022	Resultaat jaarstukken 2022 (na res. mut.)	Resultaat 2022 te ontvangen deelnemers	Resultaat begroting 2024 (na res. mut.)	Bijdrage Hengelo 2023	Bijdrage Hengelo 2024	Toe name bijdrage
SamenTwente	ST	Ged.	Openbaar Lichaam	ja	Beleid en uitvoering	€ 2.465.000	Hoog	€ 31.000	€ -	€ -	€ 4.290.429	€ 4.702.972	9,6%
Recreatieschap Twente	RST	Nee	Bedrijfs voerings organisatie	ja	Uitvoering	€ 192.000	Gemiddeld	€ 147.000	€ -	€ -	€ 384.000	€ 506.944	32,0%
Veiligheidsregio Twente ¹⁾	VRT	Ja	Openbaar Lichaam	ja	Beleid en uitvoering	€ 3.368.000	Hoog	€ 749.000	€ 703.000	€ -	€ 6.737.000	€ 7.559.000	12,2%
Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente ²⁾	SWB	Nee	Openbaar Lichaam	ja	Beleid en uitvoering	€ 15.150.000	Hoog	€ -1.057.000	€ -	€ -391.000	€ 252.000	€ 252.000	0,0%
Regionaal Bedrijventerrein Twente ³⁾	RBT	Nee	Openbaar Lichaam	nee	Uitvoering	€ 1.775.000	Gemiddeld	€ 4.700.000	€ -	€ 3.774.000	€ -	€ -	n.v.t
Gemeentelijk Belastingkantoor Twente	GBT	Nee	Openbaar Lichaam	ja	Uitvoering	€ 1.119.000	Gemiddeld	€ 207.000	€ -	€ 4.000	€ 2.239.000	€ 2.447.000	9,3%
Stadsbank Oost-Nederland	SON	Nee	Openbaar Lichaam	ja	Beleid en uitvoering	€ 459.000	Gemiddeld	€ 366.000	€ -	€ -	€ 726.000	€ 754.000	3,9%
Openbaar Lichaam Crematoria Twente	OLCT	Nee	Openbaar Lichaam	nee	Uitvoering	€ 50.000	Laag	€ 361.000	€ 300.000	€ 359.000	€ -	€ -	n.v.t
Omgevingsdienst Twente	ODT	Ja	Openbaar Lichaam	ja	Beleid en uitvoering	€ 439.000	Gemiddeld	€ 399.000	€ 134.000	€ -	€ 941.000	€ 1.288.000	36,9%
Totaal								€ 5.903.000	€ 1.137.000	€ 3.746.000	€ 15.569.429	€ 17.509.916	12,5%

- 1) VRT reserveert zelf € 46.000, betaalt € 301.000 terug aan niet-FLO-gemeenten¹ en reserveert voor FLO-gemeenten € 402.000 in een FLO-reserve per gemeente (Hengelo is FLO-gemeente, € 96.000).
- 2) De vaste bijdrage aan SWB is zeer laag ten opzichte van de totale geldstromen, die naar SWB gaan. Dit blijkt o.a. uit het grote financiële belang.
- 3) RBT is niet goed vergelijkbaar met andere GR'en, omdat het in feite een grondexploitatie is met een einddatum. Het financiële vooruitzicht op einddatum is daarmee een belangrijker gegeven, dan de jaarresultaten. De winstgevendheid is toegenomen en de doorlooptijd grex is verkort.

¹ Gemeentemedewerkers in een bezwarende functie, waaronder brandweerlieden, hadden tot 2006 recht op functioneel leeftijdsontslag (FLO). Voor medewerkers die onder de oude FLO-regeling vielen, is het FLO-overgangsrecht afgesproken, dat in 2017 is herzien. VRT voert uit, de lasten zijn voor de gemeenten.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Hoe kunt u kennisnemen van de informatie

In onze toelichting beogen we alle informatie die u moet weten uit de jaarstukken te filteren. We geven u inzicht in resultaten en risico's. Natuurlijk kunt u daarnaast de jaarstukken en begrotingen zelf raadplegen.

Accountantsverslagen zijn vaak nog niet beschikbaar als de jaarstukken bij de gemeenten binnen moeten zijn. Waar deze wel beschikbaar zijn zullen we deze in onze toelichtingen betrekken. De gezamenlijke rekenkamercommissies laten een deskundige de jaarstukken van commentaar voorzien. Ook dit document kunt u in de meningsvorming betrekken.

Veel informatie tegelijk

Dat u ineens veel informatie krijgt volgt uit de wettelijke plicht. De wet op de Gemeenschappelijke Regelingen bepaalt nu eenmaal, dat gemeenten vanaf het beschikbaar komen van de jaarstukken 12 weken tijd hebben voor een reactie naar het bestuur. Daarom moeten we clusteren.

Elke GR wordt door een accountant gecontroleerd. U mag aannemen, dat de accountant namens u vaststelt of de vermogenspositie in de jaarrekeningen goed is weergegeven. Het is de GR'en toegestaan om een nog niet gecontroleerde concept-rekening in te sturen. Daarom is niet uit te sluiten, dat de accountant nog een wijziging laat doorvoeren. Het algemeen bestuur ziet erop toe, dat de jaarrekening in juni bij de vaststelling voorzien is van een accountantsverklaring.

Wij geven u volgend advies om de informatie tot u te nemen. U kunt al naar gelang uw belang en beschikbare tijd op meer niveaus kennisnemen van de aangeboden informatie:

1. Door alleen deze brief te lezen krijgt u compact informatie over de stukken en een advies over een eventueel in te brengen zienswijze.
2. In de aanbiedingsbrieven is vaak de hoofdlijn van het onderliggende stuk al beschreven.
3. U kunt kennisnemen van de quick scan van de gezamenlijke rekenkamercommissies.
4. Door in de jaarrekening of begroting van de GR'en de samenvattingen te lezen blijft u op hoofdlijn, maar krijgt u meer gevoel bij wat de GR wil rapporteren. U kunt daarbij gericht, via de inhoudsopgave, de diepte in naar eigen keuze.

Verder is het goed om te weten, dat u met deze brief ambtelijk ondersteund wordt. Het college kan desgewenst opmerkingen onderschrijven of nuanceren.

Invloed van globale gebeurtenissen

De periode waarin Corona de maatschappij kon ontwrichten is hopelijk voorbij. Daarna heeft de oorlog in Oekraïne gezorgd voor een ongekende inflatie en als gevolg daarvan versnelde loonstijging. Dit werkt ook door bij de GR'en. Daarnaast hebben GR'en in verschillende mate te maken met onder andere brandstofprijsstijging, materiaal schaarste, een beperkt budget van huishoudens, de toeslagenaffaire en schaarste op de arbeidsmarkt.

Analyse jaarstukken per gemeenschappelijke regeling

Hierna worden de 9 gemeenschappelijke regelingen afzonderlijk belicht voor zowel de jaarstukken als de begroting.

We zullen zowel kijken naar beleidsrealisering (doet men wat wij vinden dat ze moeten doen) als naar financiële gezondheid (hoe staat de GR er financieel voor). Als er vanuit de accountantscontrole iets te melden is zullen we dat doen. Dit geldt ook voor risico's die grote impact kunnen hebben.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

SamenTwente

Inleiding

Per juli 2021 is de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Gezondheid in werking getreden. In 2022 heeft ze formeel de naam SamenTwente aangenomen. Eén GR voor alle 14 Twentse gemeenten, onderverdeeld in de organisaties GGD Twente, OZJT (Organisatie voor zorg en jeugdhulp Twente) en VTT (Veilig Thuis Twente). Voor een groot deel is de samenwerking wettelijk verplicht. Kennispunt Twente, Samen14 en de Twentse Koers zijn als gast in de organisatie ondergebracht.

Samen met de gemeenten en de ketenpartners zet SamenTwente zich in voor een gezonde, veilige en vitale leefomgeving. Daarmee draagt het bij aan het zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dichtbij mogelijk antwoorden geven op (hulp)vragen van inwoners. Zodat zij zelfstandig en in goede gezondheid mee kunnen doen in de maatschappij.

Jaarstukken 2022

Doelen en realisatie

2022 stond deels nog in het teken van de bestrijding van de COVID19 pandemie. De inzet is in de loop van het jaar gekanteld van bestrijding van de pandemie naar het verbeteren van de voorbereiding op bestrijding van infectieziekte en pandemische paraatheid. In het dossier GGID heeft de organisatie teleurstelling en verlies moeten incasseren. De ontwikkeling van een, samen met andere GGD's, in maatwerk te bouwen digitaal dossier is afgebroken. De gemeenteraad is hierover door het college geïnformeerd (op 2 november en 20 december 2022). Verliezen zijn genomen, het proces wordt geëvalueerd en een aanbesteding voor een (gestandaardiseerd) dossier is uitgezet.

Ook voor zorg- en jeugdprofessionals heeft 2022 nog in het teken gestaan van corona. Daarnaast hebben de stijgende kosten en hoge inflatie effect op zorgaanbieders. De zorgelijke financiële situatie bij sommige zorgaanbieders heeft regelmatig tot extra werk voor OZJT geleid. VTT heeft te maken met een toenemend aantal verzoeken om advies (+6,2% - sinds 2020) en meldingen (+25,7% - sinds 2020). In combinatie met veel personele wisselingen en een oplopend ziekteverzuim, brengt dit veel druk met zich mee.

Resultaat en resultaatbestemming

De afwikkeling van het GGID-dossier heeft niet het jaarresultaat, maar wel de samenstelling van de bestemmingsreserves in hoge mate beïnvloed. In de Berap 2022 werd een positief resultaat van € 232.000 verwacht. Na de Berap hebben zich cao-ontwikkelingen voorgedaan waardoor dit resultaat negatief is beïnvloed (een eenmalige uitkering en opnemen van een voorzieningen van spaarverlof). Ook hebben zich positieve (financiële) ontwikkelingen voorgedaan ten opzichte van de Berap. Deze zitten met name op het vlak van personeelslasten en hebben te maken met krapte op de arbeidsmarkt. SamenTwente eindigt na de reservemutaties ook dit jaar met een klein positief rekeningresultaat van € 31.000. Dit positieve resultaat bestaat uit:

- Een nadeel van € 176.000 voor GGD Twente
- Een voordeel van € 36.000 voor OZJT
- Een nadeel van € 23.000 voor Veilig Thuis Twente
- Een voordeel van € 195.000 voor Bestuur en ondersteuning

Voorgesteld wordt het positieve resultaat toe te voegen aan de algemene reserve, conform de nota reserves en voorzieningen. Lijkt ons prima. De algemene reserve bedraagt per eind 2022 € 100.000 (exclusief de resultaatbestemming 2022).

Risicomanagement

SamenTwente maakt voor het becijferen van de benodigde weerstandscapaciteit gebruik van de actuele vastgestelde risico-inventarisatie (begroting 2023). Deze is bijgewerkt naar de werkelijke

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

situatie eind 2022. Naast de Algemene Reserve zijn er egaliseriereserves die ook tot het beschikbare weerstandsvermogen worden gerekend. Uit de inventarisatie blijkt dat de beschikbare weerstandscapaciteit voldoende is om tegenvallers op te vangen, zonder dat dit leidt tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage.
Het accountantsrapport was op 1 mei nog niet beschikbaar.

Begroting 2024 en meerjarenbeeld 2025-2027

Belangrijke ontwikkelingen 2024-2027

De GGD Twente werkt aan het langjarige programma "Gezonde toekomst voor Twente", dat is uitgewerkt in een Bestuursagenda. Ze werken op dit moment aan de Bestuursagenda 2024-2027, die naar verwachting in het najaar 2023 wordt vastgesteld. Deze zal richting geven aan de gezamenlijke inzet van gemeenten en GGD Twente op het gebied van publieke gezondheid.
Het algemeen bestuur heeft begin dit jaar ingestemd met het voornemen om Gezonde School Aanpak structureel voor te zetten en de formatie van het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag verder uit te breiden (vanaf 2023). Via deze begroting wordt dit voorgelegd aan uw gemeenteraad, alvorens het definitief door te voeren.

Voor OZJT zijn de ambities om de basistaken zo goed mogelijk te vervullen groot, waarbij het Meerjarenperspectief leidend is. Komende jaren zal de Hervormingsagenda vanuit het Rijk effect hebben op de gemeentelijke financiën voor de jeugdhulp en is de verwachting dat het budget vermindert. De steeds lastiger wordende financiële situatie van gemeenten en aanbieders vraagt om het maken van scherpe keuzes.

VTT stelt zich ten doel haar maatschappelijke opdracht kwantitatief en kwalitatief goed uit te voeren. Eén van de belangrijkste speerpunten in 2024 blijft het wachtlijstvrij werken. Daarnaast is het door ontwikkelen van de samenwerking in de keten en het versterken van de netwerkpositie van VTT belangrijk, met name ook op strafrecht en zorg. Daarbij hebben alle Veilig Thuis organisaties landelijk de opdracht gekregen om een MDA++ aanpak te realiseren. Dit is een breed overstijgende (++) multidisciplinaire aanpak voor huiselijk geweld en kindermishandeling. De inschatting is dat het in onze regio gaat om 30- 60 gezinnen op jaarbasis.
De komende jaren zal VTT te maken krijgen met grote veranderingen in de jeugdbeschermingsketen, als gevolg van het landelijke programma "Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming".

Financiële aspecten 2024-2027 (bij de GR zelf)

De begroting van SamenTwente heeft in 2024 een omvang van afgerond € 52,8 miljoen. Het aandeel gemeentelijke bijdrage is geraamd op € 37,8 miljoen. Deze bijdrage is ten opzichte van de gewijzigde begroting 2023 gestegen met afgerond € 3,38 miljoen. Deze stijging wordt voor het overgrote deel (€ 3,1 miljoen) verklaard door het toepassen van de loon- en prijscompensatie. Deze is gebaseerd op de spelregels van de Twentse gemeenten voor verbonden partijen. De loon- en prijscompensatie 2024 is uitzonderlijk hoog, maar onontkoombaar en onvermijdbaar.
Naast de stijging door loon- en prijscompensatie, stijgt de gemeentelijke bijdrage met € 0,28 miljoen door structureel voortzetten van de Gezonde School Aanpak en uitbreiding formatie van het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag.

Gemeentelijke bijdrage 2024-2027

Op basis van de programmabegroting 2024 bedraagt de gemeentelijke bijdrage voor de basistaken voor de gemeente Hengelo € 4,7 miljoen voor 2024. De gemeentelijke bijdrage in 2024 is daarmee, ten opzichte van 2023 (inclusief verwerking addendumprocedure meerjarenperspectief OZJT bij begroting 2023 en structurele begrotingswijzigingen 2023), € 413.000 hoger (9,6%).

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Resumé beleidsmatige begrotingsuitzettingen

Beleidsvoornemen	Keuze	Bedrag GR	Bedrag (ca)		Opmerking
			Hengelo		
Gezonde School Aanpak	Ja	€ 183.000	€ 24.000		Omzetting projectbasis naar structureel; AB akkoord 25-01-2023
Meldpunt zorgwekkend gedrag	Ja	€ 95.000	€ 12.000		Vele meldingen eisen 0,89fte extra; AB akkoord 25-01-2023
		€ 278.000	€ 36.000		

Suggestie voor zienswijze begroting 2024 en meerjarenperspectief

Wij stellen de gemeenteraad voor akkoord te aan met het voornemen om Gezonde School Aanpak structureel voort te zetten en de formatie van het Meldpunt Zorgwekkend Gedrag verder uit te breiden. Wij zien geen aanleiding om een zienswijze in te dienen.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Recreatieschap Twente

Inleiding

Het Recreatieschap Twente is een samenwerking met als doel het beheren en onderhouden van de drie Twentse recreatieparken, recreatieve routes en recreatieve fietspaden voor de inwoners van Twente en toeristen. Het Recreatieschap draagt daarmee bij aan recreatiemogelijkheden waarvan zowel de inwoner van Twente - en dus ook Hengelo - als de toerist kan genieten, beleven en bewegen. De parken, fietspaden en routes leveren daarnaast direct en indirect een belangrijke maatschappelijke bijdrage aan de leefbaarheid, gezondheid, natuurbeleving en vrijetijdsbesteding van de Twentse inwoners.

In 2022 is de nieuwe (bestuurlijke) organisatie van Recreatieschap Twente samengesteld en ingericht. Het Recreatieschap Twente werkt langs twee inhoudelijke programma's. De recreatieve voorzieningen (routes en parken) en het programma vrijetijdseconomie.

Aan de jaarstukken is te zien, dat de binding met de Regio Twente nog onvoldoende is verbroken. Zo wordt in jaarrekening en in de begroting nog verwezen naar beleidsnota's (v.b. blz. 10) of de financiële verordening en de nota risicomangement van Regio Twente (blz. 13).

Jaarstukken 2022

Doelen en realisatie

De doelstellingen komen overeen met de doelstellingen uit het gemeentelijk beleid (o.a. Visie Vrijetijdseconomie 2012, Omgevingsvisie Hengeloos Buiten 2020).

De belangrijkste ontwikkeling in 2022

Het feit dat de coronamaatregelen in het voorjaar van 2022 werden afgebouwd was van groot belang voor de recreatieve sector. Sindsdien is dan ook een opleving geconstateerd van het gebruik van parken en routenetwerken.

Hieronder een overzicht van de belangrijkste uitgevoerde (programma)activiteiten in 2022 die een bijdrage hebben geleverd aan de ambities van het RT:

1. Programma Vrijetijdseconomie:

- vanuit beleidsperspectief is een belangrijk resultaat dat het Perspectief Vrijetijdseconomie Twente 2030 in 2022 is vastgesteld, hierin wordt de regio gepositioneerd als aantrekkelijke en bewuste bestemming voor bezoekers, bewoners en (jonge) talenten. Hiermee wordt de verbinding gemaakt met de strategische opgaven uit de Agenda van Twente en de samenwerking met de Twenteboard organisatie.;
- de met Twente Marketing overeengekomen KPI's (prestatie-indicatoren) zijn nagenoeg allemaal gehaald.

2. Programma Recreatieve Voorzieningen:

- de Visie Routenetwerken Twente is in 2022 door het Bestuur van het RT vastgesteld, met als uiteindelijke doel de routes toekomstbestendig te maken;
- het gebruik van recreatieparken en toeristische routenetwerken is verder gestimuleerd, onder andere door de evenementenkalender weer te brengen naar het niveau van voor de coronapandemie en door het voortdurend aanpassen en aantrekkelijk maken van de routenetwerken;
- het financiële rendement van de recreatieparken is verbeterd door inkomsten uit evenementen, festivals en parkeren. Daarnaast worden uitgaven beperkt middels een efficiëntere organisatiestructuur.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Resultaat en resultaatbestemming

Voor de organisatie van het RT was 2022 het startjaar na de ontvlechting uit Regio Twente. Een jaar waarin er veranderingen waren op directieniveau en hiermee gepaard gaande aansturing van de organisatie. Een jaar met stijgende aandacht voor de parken en routenetwerken en stijgende prijzen voor energie en onderhoud. RT heeft 2022 afgesloten met een positief resultaat van € 147.000 (3,8% van de begroting, nihil begroot).

De voornaamste afwijkingen tussen de gewijzigde begroting en de realisatie per programma zitten hoofdzakelijk in het programma recreatieve voorzieningen :

- Hogere baten van € 600.000 voor parkeren (€ 315.000), erfpacht en huur (€ 120.000) en verhuur terreinen (€ 165.000)
- Toegenomen activiteit heeft ook hogere kosten opgeleverd voor: onderhoud & vervanging en wettelijke maatregelen (€ 145.000), kosten parkeergeldheffing (€ 85.000), energie en brandstof (€ 60.000), software licenties, promotiemateriaal en voertuigonderhoud (€ 100.000) en een voordelig effect van € 59.000 op personeelslasten.
- Toegenomen afschrijvingslasten (€ 165.000) vooral voor parkeersystemen.

Blijkbaar hanteert RST een ondergrens voor een te verklaren bedragen van € 100.000. Dit past wellicht bij een begrotingstotaal van honderd miljoen euro plus, maar voor RST met een begrotingstotaal van net boven de 5 miljoen euro ligt deze grens te hoog. We vinden € 25.000 een acceptabeler grens voor deze organisatie.

Resultaatbestemming

Het positieve jaarrekeningresultaat wordt niet terug gegeven aan gemeenten. Het is deels nodig om het weerstandsvermogen te versterken. Het restant is onder andere nodig om (vervangings-) investeringen bij de parken en routenetwerken mogelijk te maken en om eigen applicaties en websites via gerichte investeringen veilig te houden. Daarnaast is de verouderde visie op recreatieparken aan herziening toe; dit wil het RT in 2023 nader uitwerken.

Deze resultaatbestemming is plausibel, op de laatste verklaring na. Een visie herzien moet binnen de normaal beschikbare personele bezetting kunnen worden uitgevoerd. Zonder dotatie aan de algemene reserve komt de weerstandsratio uit rond de 0,5, waar 0,8 het minimum is.

Risicomanagement

Er worden geen risico's in de Jaarstukken zelf benoemd, er wordt verwezen naar de Begroting 2023. De weerstandsratio is daar bij een risicototaal van € 78.000 berekend op 0,96; deze valt binnen de door het bestuur gestelde norm van 0,8 – 1,0. Maar inmiddels zijn de gekwantificeerde risico's € 150.000. In de jaarstukken wordt ten onrechte naar de Begroting 2023 verwezen. Het beschikbare risicovermogen (van € 75.000) had tegen de actuele risico-opname van € 150.000 afgezet moeten worden. Met als conclusie, dat het weerstandsvermogen met 0,5 onder de gestelde norm van 0,8 valt. Zie ook risico's hierna bij de Begroting 2024.

Begroting 2024 en meerjarenbeeld 2025-2027

Belangrijke ontwikkelingen 2024-2027

In de beleidsbegroting zijn de volgende speerpunten benoemd binnen het Programma Recreatieve Voorzieningen:

- Het implementeren van de vastgestelde Visie Routenetwerken Twente*;
- Het vaststellen en implementeren van de visies voor de drie Twentse recreatieparken;
- Het vergroten van online en offline zichtbaarheid;
- De doorontwikkeling van de interne organisatie;
- Het inspelen op de wens van gemeenten om te komen tot areaaluitbreiding en een bestendig en duurzaam beheer van de recreatieve fietspaden en parkeren.

*de gemeenteraad is in de Politieke Markt van 8 november 2022 geïnformeerd over de Visie Routenetwerken. Deze visie en verdere uitwerking is positief ontvangen door de gemeenteraad.

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Binnen het Programma Vrijtijdseconomie wordt verdere uitwerking gegeven aan het Perspectief Vrijtijdseconomie Twente 2030 middels 4 programmaliijnen waarbij wordt ingezet op destinate ontwikkeling, branding en professionalisering.

We vinden dat deze beleidsontwikkelingen ondersteund kunnen worden.

Financiële aspecten 2024-2027

We zien een stijging van € 952.000 van de gemeentelijke bijdrage ten opzichte van 2023. De stijging wordt voor € 365.000 veroorzaakt door het toepassen van de loon- en prijscompensatie-spielregels van de Twentse gemeentes voor verbonden partijen. De implementatie van de visie routenetwerken is de grootste beleidswijziging met € 452.000. De overname van activa van Regio Twente is gefinancierd met een lening, die een extra last geeft van € 96.000.

Naast bovengenoemde ontwikkelingen stijgt de gemeentelijke bijdrage met € 39.000 door kleinere verschillende veranderingen in de organisatie.

Bedrijfsvoeringrisico's

De risico's leiden tot een benodigde weerstandscapaciteit van € 150.000. Dit is nagenoeg gelijk aan de beschikbare weerstandscapaciteit van € 152.000. Daarmee zijn de risico's afgedekt, als de risico-inventarisatie betrouwbaar is. Het valt op, dat de risico's met een bedrag allen betrekking hebben op jaarlijkse exploitatierisico's. Daarentegen ontbreken risico's die minder voor de hand liggen, maar wel grote impact hebben, zoals aansprakelijkheid voor ongevallen a.g.v. niet goed ingerichte fietspaden. Het is mogelijk dat deze via verzekering ondervangen zijn. Deze risico's zijn niet getoond of niet gekwantificeerd. Een oordeel op juistheid en volledigheid is zonder nadere informatie niet mogelijk. Hierover kunnen we ambtelijk duidelijkheid vragen.

Een solvabiliteitsratio van 17% is weliswaar lager dan de ondergrens volgens de signaleringswaarden (20%), maar voornamelijk voldoende om negatieve ontwikkelingen op te vangen.

Gemeentelijke bijdrage 2024-2027

De gemeentelijke bijdrage zal voor Hengelo in 2024 € 507.000 bedragen. Dit is € 123.000 hoger dan de bijdrage in 2023. Loon-en prijscompensatie (autonoom) bedragen € 53.000 en € 70.000 is het gevolg van nieuw beleid.

Resume beleidsmatige wijzigingen begroting 2024

Beleidsvoornemen	Keuze	Bedrag GR	Bedrag (ca)		Opmerking
				Hengelo	
Implementatie visie Routenetwerken	Ja	€ 452.000	€ 58.000	Is al positief ontvangen in de gemeenteraad (PM 8-11-2022).	
Kapitaallasten lening activa	Nee	€ 96.000	€ 12.000	Gevolg overname activa is in AB al besproken en besloten.	
		€ 548.000	€ 70.000		

Suggestie voor zienswijze begroting 2024 en meerjarenperspectief

Wij zien geen aanleiding om een zienswijze in te dienen met de bedoeling de voorliggende begroting aan te passen.

U zou het bestuur kunnen vragen om de grens voor verklaringen van afzonderlijke verschillen voor toekomstige jaarrekeningen bij te stellen van € 100.000 naar € 25.000. Gemeente Hengelo hanteert een verklaringsgrens van € 100.000 bij een begrotingstotaal van € 300 miljoen. Voor RST is bij een begrotingstotaal van € 5,1 miljoen eenzelfde grens naar onze mening veel te hoog. Dan nog kan de gemeenteraad op hoofdlijn blijven sturen.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Veiligheidsregio Twente

Vooraf

De VRT vraagt uw mening over 2 afzonderlijke documenten:

1. Het voornemen om de Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's op te richten
2. De jaarstukken, specifiek de beoordeling van de concept begroting 2024-2027

Voor beide door het AB te besluiten onderwerpen heeft de gemeenteraad een (wettelijk bepaald) zienswijzerecht.

1. De oprichting van de Stichting Waarborgfonds Veiligheidsregio's

Het oprichten van een privaatrechtelijke rechtspersoon moet een GR voorleggen aan de gemeenteraden van haar deelnemers met het verzoek om wensen en bedenkingen kenbaar te maken (art. 31a, lid 2 van de WGR). Hier kunnen namelijk risico's aan vast zitten, waar gemeenten uiteindelijk op aangesproken kunnen worden.

Welke risico's moeten geborgd worden

Brandweelieden lopen een risico om financiële schade te lijden na een dienstongeval. In het verleden bepaalde de verzekeraarbaarheid van risico's de rechten die iemand na een ongeval had. De laatste jaren wint het standpunt terrein, dat de aanspraken, die een medewerker zou moeten kunnen maken bij de werkgever leidend moeten zijn. Dit is een stelregel die voorkomt uit goed werkgeverschap, met name van belang als mensen in hun beroep meer risico lopen dan in andere beroepen. Er resteert hiermee een risico, dat een medewerker na een ongeval recht heeft op vergoedingen die niet verzekerd zijn.

Alle aanspraken verzekeren is niet mogelijk

Alle veiligheidsregio's (VR) zijn overeengekomen om één set van aanspraken vast te gaan stellen, waarop iemand recht heeft na een dienstongeval. Deze blijken niet allemaal verzekeraar. Verzekeraars blijven strikt in het zo mogelijk bestrijden van rechten na een ongeval en zijn niet van plan het gat tussen de aanspraken/rechten en de verzekerde risico's in te vullen.

Samen de risico's van betalen van onverzekerbare aanspraken delen

Door samen één waarborgfonds te vormen worden risico's gedeeld met anderen. Omgekeerd krijgen we een deel van de risico's van anderen ervoor terug. Een grotere spreiding van lasten zorgt er wel voor dat incidentele grote aanspraken een te grote aanslag vormen op de kas van één VR. Strikt genomen heeft de medewerker altijd een vordering op zijn eigen VR, maar deze kan vervolgens aanspraak maken op een uitkering uit het waarborgfonds. De risico's binnen het waarborgfonds kennen inwoneraantal als verdeelsleutel.

Andere voordelen van samen optrekken

Daarnaast worden de vele verzekeringen gecentraliseerd in één landelijk expertisecentrum. De schaalvergroting zorgt ervoor dat de onderhandelingspositie met verzekeraars versterkt wordt, dat onderlinge verschillen in verzekerde feiten wegvallen, dat kennis gebundeld wordt en kwetsbare posities bij verzekeringsbeheer bij afzonderlijke VR's niet meer bestaan. Elke VR had namelijk zijn eigen verzekeringen en deed zijn eigen verzekeringsbeheer.

Waarom een stichting

De aard van de bezigheid van het waarborgfonds is "verzekeren" voor de doelgroep. Om goedkeuring van de AFM te verkrijgen om niet als verzekeringsbedrijf aangemerkt te worden moest aan voorwaarden worden voldaan: een maximum aan premie inleg en een maximum aan vermogen opgebouwd uit ontvangen inleg van deelnemers. En geen winstoogmerk. Een Raad van Toezicht is verplicht. Daarom is gekozen voor een stichting.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Als de activiteiten bij een bestaande VR zou worden ondergebracht zou deze te grote risico's aangaan. Dit zou de AFM ook niet goedkeuren.

(geen) Effect op de gemeentelijke bijdrage

Er worden veel efficiencyvoordelen verwacht. Met deze voordelen wordt het fonds gevuld. De VR's hebben de indruk dat ze de inleg vanuit de huidige begrotingen kunnen dekken. Er wordt dus geen hogere bijdrage van gemeenten verwacht.

Suggestie voor zienswijze onderwerp 1

Wij zien de voordelen van deze werkwijze en zien geen aanleiding om wensen of bedenkingen in te brengen.

2. De Jaarstukken 2022 en Begroting 2024

Inleiding

Veiligheidsregio Twente (VRT) is een samenwerkingsverband van hulpverleningsdiensten en de veertien gemeenten in Twente. Op basis van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) inventariseert en adviseert de VRT over fysieke veiligheidsrisico's. Wanneer er een brand, ongeval, ramp of crisis optreedt beschikt de VRT over de middelen om professioneel en slagvaardig te kunnen optreden. Naast deze wettelijke taken adviseert de VRT over evenementenveiligheid, landsgrens overschrijdende samenwerking, beheert zij een deel van de activiteiten op de Twente Safety Campus en het platform voor samenwerking op het gebied van fysieke en sociale veiligheid in Twente.

Het meest kenmerkende in 2022 was de asielcrisis, die zich afgelopen jaar ontvouwde in de nasleep van de coronacrisis. Naast de vluchtelingen door de oorlog in Oekraïne stagneerde de landelijke asielketen door de hoge reguliere vluchtelingenstroom. Net als bij de coronacrisis werden veiligheidsregio's aangewezen om een coördinerende rol te vervullen. In bestuurlijke en ambtelijke afstemming werden in Twente diverse opvanglocaties ingericht om de uitdagende aantallen te kunnen realiseren.

Eind 2022 is de contourennota 'Versterking crisisbeheersing en brandweezorg' door het ministerie van J&V gepubliceerd. Onderdeel van deze contourennota is dat veiligheidsregio's structureel extra BDUR-gelden ontvangen ten behoeve van de versterking van de crisisorganisatie en informatievoorziening. Waaraan deze gelden exact besteed zullen worden is nog niet helder. Hiervoor zal het jaar 2023 gebruikt worden.

Jaarstukken 2022

Doelen en realisatie

2022 was het tweede jaar van het beleidsplan "Stabiele factor in tijden van verandering" (incl. risicoprofiel en dekkingsplan brandweer) over de beleidsperiode 2021-2024.

Ontwikkelingen blijven elkaar snel opvolgen. Dit biedt kansen, tegelijkertijd stelt het de VRT voor een aantal uitdagingen. Wendbaar vanuit een stabiele basis is belangrijk voor zowel inwoners als overheid. Uitdagingen zijn en blijven de snelle veranderingen in de maatschappij, nieuwe risico's als cybercriminaliteit, klimaat en energietransitie. Hierbij heeft VRT een steeds belangrijker rol.

Het jaar 2022 heeft in het teken gestaan van diverse crises. Het jaar 2022 begon met een lockdown en delen van de crisisorganisatie waren druk met Corona. De crisisorganisatie is daarna overgegaan in het kernteam Oekraïne en de crisis in de migratieketen. Dit heeft invloed gehad op de resultaten van 2022. Sommige werkzaamheden zijn wederom uitgesteld.

Desondanks zijn de volgende doelen gerealiseerd:

- In 2022 heeft VRT een geactualiseerd risicoprofiel opgesteld.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

- Er is weer volop opgeleid en getraind, na een gedeeltelijk pauze a.g.v. Corona.
- Door VRT, Kreis Borken en VNOG is in 2022 een samenwerkingsconvenant getekend. De grensliaisonfunctie is verankerd en in het convenant is geregeld dat landsgrensoverschrijdende risico's in kaart worden gebracht.
- Dit jaar hebben we 4 GRIP incidenten gehad: 3x GRIP 1 en 1x GRIP 3. Deze GRIP 3 (instorting woning als gevolg van gasexplosie) is tevens gebruikt als systeemtest 2022 voor de inspectie Justitie & Veiligheid. Wederom is geconstateerd dat de crisisorganisatie naar behoren functioneert.
- Na Corona kon weer voor 43 grote evenementen een multidisciplinair advies afgegeven worden.
- Brandweer Twente is 4.504 keer in actie gekomen om brand te bestrijden en hulp te verlenen.
- In 2022 zijn samenwerkingen gestart met o.a. De Twentse ZorgCentra, Carintreggeland, Livio, St Joseph Almelo. Reggewoon, Mijande Wonen, NVM-Makelaars en Univé om integrale brandveiligheidszorg beter vorm te geven.

Resultaat en resultaatbestemming

De Veiligheidsregio Twente heeft over 2022 een positief saldo gerealiseerd van € 749.000. Dit is ook het verschil met de Begroting 2022, die geen resultaat liet zien.

De grootste verschillen (€ 703.000) zitten in het programma Crisisbeheersing en Brandweezorg.

De belangrijkste verschillen daarin zijn:

- hogere lasten voor personeel door vervanging van ziekte, deels gecompenseerd door lagere lasten door niet hebben kunnen invullen van vacatures en sturen op formatie (- € 54.000);
- hogere lasten door vormen van een verlofvoorziening (- € 328.000);
- hogere lasten implementatie nieuw zaakstelsel (- € 245.000);
- lagere kapitaallasten gebouwen door uitstel investeringen Almelo en Hellendoorn (€ 504.000);
- lagere lasten door stagnatie uitrol nieuw uniform (€ 225.000);
- vrijvallende rijksbijdragen en overige voordelen (€ 237.000);
- alsnog ontvangen baten OMS (meldkamer), die niet meer begroot waren (€ 159.000);
- lagere financieringskosten en energiekosten (€ 116.000);
- besparing door schrappen niet hoogstnoodzakelijke opleidingen (€ 75.000)

Bijna alle voordelen zijn incidenteel. Structurele doorwerking is zelfs € 54.000 nadelig.

Het AB wordt instemming gevraagd om € 69.000 aan specifieke projectoverschotten, die in 2023 nodig zijn aan twee bestemmingsreserves toe te voegen en € 23.000 te onttrekken aan de Reserve Integrale Veiligheidszorg. Het restant van € 703.000 wordt teruggegeven aan gemeenten. Voor gemeenten waarvoor een FLO-reserve (functioneel leeftijdsontslag personeel) is ingesteld, waaronder Hengelo, wordt evenals bij de afsluiting van 2021 voorgesteld om hun aandeel in deze FLO-reserve te storten. De niet bij FLO betrokken gemeenten krijgen hun aandeel in het overschot daadwerkelijk gerestitueerd. De reserve FLO Hengelo bij VRT blijft "ons geld".

Overige opmerkingen:

- Weerstandsvermogen, risicobeheersing en overige financiële kengetallen zijn op orde en binnen de gestelde marges.
- Het Jaarverslag en de Jaarrekening geven een goed beeld van de financiën van de Veiligheidsregio. Goede visualisatie in grafieken, daardoor goed leesbaar en begrijpelijk.
- De jaarstukken zijn nog niet voorzien van een controleverklaring. De accountantscontrole moet nog plaatsvinden en het accountantsverslag wordt nagezonden aan het AB.

Risicomanagement

De weerstandsratio is berekend op 77%, terwijl de norm 70% is. Dat is dus voldoende. Er is zicht op de risico's en deze zijn ook opgenomen in de berekening.

De VRT heeft een beperkt eigen vermogen wat blijkt uit het lage solvabiliteitsratio.

Het eigen vermogen is klein en kan tijdelijke verstoringen in het financiële evenwicht maar beperkt opvangen. De structurele baten en lasten zijn in evenwicht.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Begroting 2024 en meerjarenbeeld 2025-2027

Belangrijke ontwikkelingen 2024-2027

De ontwikkelingen gaan snel in het veiligheidsdomein. Dit vraagt van VRT flexibiliteit en wendbaarheid om de kerntaken goed uit te blijven voeren. De komende jaren ligt de nadruk op het in stand houden van een stabiele organisatie. Dit is ook vastgelegd in het beleidsplan 2021-2024. De VRT wil een stabiele factor in tijden van verandering zijn en blijven. De volgende ontwikkelingen hebben hier invloed op:

- Het vinden en behouden van de juiste, gekwalificeerde mensen in de huidige arbeidsmarkt.
- VRT is kwetsbaar door inzet van vrijwilligers. De beschikbaarheid van vrijwilligers wordt vooral overdag lastiger. Ook het vinden en behouden van vrijwilligers is een opgave. Europese regelgeving gaat de huidige inzet van vrijwilligers verbieden. Vormen als consignatie, piket en kazernering van vrijwilligers is straks niet meer mogelijk.
- De samenleving verandert continu en dit brengt nieuwe typen crises met zich mee. Deze type crises zijn langdurig en gebaseerd op andere thema's (bijv. corona, cyber en noodopvang).
- De vergrijzing neemt toe en ouderen en andere kwetsbare groepen blijven langer thuis wonen. Er wordt in toenemende mate een beroep gedaan op de zelfredzaamheid van deze groepen. Dit vraagt aandacht op zowel het gebied van preventie als repressief optreden.
- VRT werkt steeds meer digitaal. Naast kansen brengt digitalisering ook uitdagingen met zich mee op het gebied van informatieveiligheid en cyberweerbaarheid.
- De energietransitie brengt nieuwe technologieën mee; de risico's zijn onduidelijk en er zijn (nog) niet altijd wettelijke kaders.
- Door klimaatverandering is de kans op en impact van natuurbranden groter geworden.
- VRT onderzoekt wat de contourennota 'Versterking crisisbeheersing en brandweezorg' concreet voor Twente betekent.
- De Omgevingswet wordt ingevoerd per 1 januari 2024. In omgevingsplannen moet rekening worden gehouden met de mogelijkheden van het voorkomen, beperken en bestrijden van een brand, ramp of crisis.

Financiële aspecten 2024-2027 (bij de GR zelf)

De Begroting van de Veiligheidsregio 2024 stijgt ten opzichte van 2023 met € 4.753.000. De oorzaken daarvan zijn loonstijging (€ 3,1 miljoen), prijsstijging (€ 600.000) en hogere lasten voor rente en afschrijving van vervangingsinvesteringen (€ 1 miljoen). Hier is nauwelijks sprake van te kiezen beleid. De ontwikkelingen zijn autonoom.

Gemeentelijke bijdrage 2024-2027

De hogere begroting resulteert in gemeentelijke bijdrage 2024 van € 7.559.000. Dat is € 823.000 (12,2%) hoger dan de begrote bijdrage 2023.

Suggestie voor zienswijze begroting 2024 en meerjarenperspectief

Wij zien geen aanleiding om een zienswijze in te dienen.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

SWB Midden Twente

Inleiding

SWB Midden Twente (SWB groep) is een leerwerkbedrijf, waar mensen versterkt worden om een positie op de arbeidsmarkt te kunnen verwerven. Ze helpt mensen zich te ontwikkelen en voor wie dit een stap te ver is biedt SWB beschut werk aan. Vanaf 2017 is onder de naam Gildebor het beheer van de openbare ruimte als tweede hoofdactiviteit overgenomen van de gemeenten Hengelo en Hof van Twente.

Jaarstukken 2022

In de inleiding geeft de voorzitter van het AB aan dat de resterende gevolgen van de corona crisis, de "wisselingen in het bestuur en de directie" en de extreme kostenstijgingen grote impact hebben gehad op de bedrijfsvoering. Vernieuwingsplannen konden onvoldoende doorgevoerd worden en er kon niet voldoende aandacht zijn voor optimalisatie van de bedrijfsvoering. Vanwege deze gebeurtenissen heeft SWB Groep slechter dan begroot gepresteerd en is het boekjaar geëindigd in een verlies van € 1 miljoen. Hier ligt een duidelijke taakstelling voor de komende jaren; SWB en Gildebor zullen efficiënter moeten werken en de verdienmodellen dienen verbeterd te worden.

Citaat: "Om de financiële continuïteit van SWB Midden Twente te kunnen borgen, zijn de komende jaren vergaande maatregelen noodzakelijk. De pijlers waarop dit aangescherpte beleid gebaseerd is, zijn:

- De basis op orde brengen;
- De kwaliteit van dienstverlening garanderen of zelfs verbeteren;
- Een resultaatverbetering, ondanks de afname van het aantal SW-medewerkers;
- Margeverbetering bij Gildebor, door kostenoptimalisatie (inkoop derden, tractie en overhead en nieuwe opdrachten) en indexatie van de omzet;
- Ketenoptimalisatie met de partners en samenwerking met het bedrijfsleven, (semi)publieke organisaties en de Twentse collega SW-organisaties;
- Verder professionaliseren van de interne organisatie en bedrijfsvoering."

Doelen en realisatie

Participatie

De arbeidsmarkt heeft zich 'tijdens en na corona' heel anders ontwikkeld dan was voorspeld: er werd uitgegaan van een hoge werkloosheid, terwijl het tegenovergestelde werkelijkheid is geworden. SWB heeft ook last gehad van deze ontwikkeling. De aanmeldingen van mensen om een traject te volgen waren minder en de individuele trajecten vergden meer aandacht en tijd. Daarnaast was de instroom in nieuw beschut ook minder; werkgevers zijn naarstig op zoek naar medewerkers en meer mensen vinden daardoor zelfstandig een baan. Een mooie ontwikkeling voor deze doelgroep; neemt niet weg dat SWB Groep zich breder dient te oriënteren op het arbeidspotentieel van nieuwe doelgroepen.

Gildebor en beheer openbare ruimte

Gildebor heeft een bewogen jaar achter de rug. Het vertrek van een aantal managers en de implementatie van de eerste stappen van het evaluatierapport hebben het een en ander teweeggebracht bij dit bedrijfs onderdeel. De medewerkers hebben hun veerkracht moeten tonen en zijn iedere dag volop aan de slag gegaan om de leefomgeving in orde te maken. Daarbij is Gildebor een moderne sociale onderneming, waarin fysieke werkzaamheden en sociaal beleid elkaar versterken.

We lezen in de jaarstukken al een winstwaarschuwing voor komende jaren. "Gezien de transitie van de organisatie en bovengenoemde complexe externe omstandigheden verwachten wij dat ons eigen vermogen in eerste instantie (2023 -2024) zal dalen. Daarbij zal dit vermogen wel boven het

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

weerstandvermogen blijven. Daarna zullen de effecten van de transitie zichtbaar zijn. Het is daarom een bewuste keuze om ook in 2023 de sociale – en maatschappelijke doelstellingen te laten prevaleren boven de financiële doelen en dus enigszins in te teren op ons eigen vermogen.” Er wordt veel over de nabije toekomst geschreven, o.a. over de nieuwe Strategienota 2023-2027. Dit leidt af van de realisatie in 2022, waarover het zou moeten gaan. Tot en met blz. 9 niet meer dan dat er een verlies van € 1,057 miljoen geleden is en een toelichting van de mutaties in het bestuur. Geen enkele duiding van doel en realisatie in beschrijvende vorm. In de begroting nemen we op wat we willen bereiken en nu zien we niet de vergelijking met die begroting terug. Dit is op het gebied van verantwoording te beperkt.

De solvabiliteitsratio is eind 2022 47%. Zonder rekening te houden met komende ontwikkelingen is dat eind 2022 nog riant te noemen. Het eigen vermogen is ondanks het jaarverlies nog boven de € 5 miljoen. De liquide middelen houden niet over (€ 258.000 in kas), maar er kan nog geput worden uit de € 3,5 miljoen uitgezet geld (o.a. schatkist staat). Maar hiermee moeten de nog iets hogere schulden kort worden gefinancierd. Op korte termijn kan de liquiditeit in de knel komen.

Resultaat en resultaatbestemming

Het resultaat is € 1,057 miljoen negatief. Voor - € 0,4 miljoen betreft dit dotaties aan reserves (geen echte uitgaven dus). In totaal + € 0,2 miljoen betreft voordelige incidentele baten. Dan resteert - € 0,8 miljoen als bedrijfsvoeringresultaat. Het subsidieresultaat is hiervan slechts - € 0,1 miljoen. Energielasten en brandstofkosten zijn sterk gestegen en verklaren een deel. Ook wordt eerlijk gemeld, dat er onvoldoende in beeld was hoe hoog de verplichtingen bij leveranciers waren. De inkoopprocedure is hierop aangescherpt. Alle bedrijfskosten (variabel, overige en personeels-) zijn gestegen. Als meevaller was de bijdrage SW per SE fors omhoog gegaan. Het resultaat van € 1,057 miljoen is € 0,3 miljoen nadeliger dan het begrote resultaat.

Wat ook dit jaar een punt van kritiek is (eerder opgemerkt) is dat de resultaten van Gildebor en de traditionele SW-taken er op geen enkele manier uit te halen zijn. In het kader van financiële transparantie is ambtelijk geadviseerd hier naar de toekomst toe (meer) inzicht in te geven. Het verlies wordt in mindering gebracht op de algemene reserve.

Risicomanagement

Het algemeen bestuur heeft als noodzakelijk weerstandsvermogen een bandbreedte van 40% (minimaal) tot 70% (maximaal) van de weerstandscapaciteit bepaald. De weerstandscapaciteit wordt bepaald aan de hand van een risicoanalyse. De meest recente risicoanalyse (Q4-2022) heeft een weerstandscapaciteit opgeleverd van € 4,5 miljoen. Dit resulteert in een weerstandsvermogen tussen de € 1,8 en € 3,1 miljoen. In de jaarrekening is geen weerstandsratio berekend. In de begroting 2024 vinden we hierover wel meer informatie (blz. 15). Hier wordt goed in beeld gebracht, dat het weerstandsvermogen tot de rand van de gestelde minimumnorm daalt en dan weer stijgt. In bijlage D van de begroting vinden we de risicomatrix.

Begroting 2024 en meerjarenbeeld 2025-2027

Belangrijke ontwikkelingen 2024-2027

SWB heeft de centrale thema's, arbeidsparticipatie en een kwalitatief goede buitenruimte als leidraad voor haar strategie. Ze werkt aan een nieuwe strategienota voor de komende jaren. Daarnaast ligt de focus op een transitie van de organisatie, het versterken van de marketing en het verbeteren van de efficiency. Deze doelen zijn niet nieuw. SWB heeft - met een nieuwe directiesamenstelling en nieuwe bestuur (na verkiezingen 2022) - de intentie te moeten doordrukken met deze ambities. Dat is ook echt nodig. Alle doelen hebben 2023/2024 als implementatieperiode. Het nieuwe 'koersplan' is niet tijdig klaar om uitgewerkt te zijn in de begroting 2024. SWB gaat voornamelijk uit van het actuele beleid, maar wordt er al wel voorgesorteerd op een aantal zaken. In 2024 verwacht men een groot deel van de doorontwikkeling van SWB Groep te hebben doorgevoerd.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Duurzaamheid heeft nog geen voet aan de grond, maar ook hierover “voelt SWB de noodzaak om hierover na te denken”.

Arbeidsontwikkeling

De lage werkloosheid zorgt ervoor dat bemiddelbare arbeidskrachten een plek krijgen. De nog niet geïntegreerde groep wordt daarmee complexer en blijft langer onder de vleugels van SWB. Trajecten worden complexer en duren langer. Dit vereist aanpassing van instrumenten voor ontwikkeling en re-integratie van mensen. De doelstelling blijft desondanks een uitstroom(mogelijkheid) van 50%. SWB meldt met KPI's te willen gaan werken. Dat juichen we toe.

Bij Arbeidsontwikkeling zijn er KPI's voor de volgende doelen:

- kwaliteit leveren (50% van de aangevangen trajecten leiden tot “doelstelling behaald”);
- tevreden klanten (90% positieve beoordelingen opdrachtgevers);
- rendement/efficiency (36 cases per fte werkcoach).

Beschut werken

WSW is aflopend, nieuw beschut instroom blijft achter bij de verwachting. SWB wil nieuwe doelgroepen aanboren, onderwijs, Wajong, Nuggers, etc. Gildebor is een belangrijke plek om deze medewerkers te ontwikkelen. Per medewerker calculeert SWB een verlies van € 4.000. De financiering moet beter. Hierover wordt gesproken.

Bij Beschut werken zijn er KPI's voor de volgende doelen:

- kwaliteit leveren (aantal stappen omhoog op de werkkladder is 30 per jaar).
- tevreden medewerkers (cijfer 7 of hoger)
- rendement (productieresultaat van € 6,6 miljoen per jaar)

Beheer openbare ruimte (Gildebor)

De organisatie moet door ontwikkelen, het moet efficiënter en wendbaarder. Tegelijkertijd is Gildebor een instrument voor ontwikkeling van mensen. Enerzijds kwaliteit leveren op gevraagde niveau en anderzijds een arbeidsontwikkelopdracht uitvoeren geeft spanning. Zeker als de efficiency ook nog eens omhoog moet. Gemeenten moeten dit beseffen en hier de juiste prijs voor willen betalen.

Bij Gildebor is het gevraagde kwaliteitsniveau leidend. Duurzaam werken gaat in 2024 doorgevoerd worden. Het moet tevens efficiënter, kostenverlaging o.a. door 8 fte terug in formatie. Hier ontbreekt voornamelijk uitleg over de strategie om dit doel te bereiken.

Bij Gildebor zijn er KPI's voor de volgende doelen:

- kwaliteit (resultaat schouwingen is 90% op gevraagde niveau/de norm);
- tevreden klanten (85% meldingen binnen de normtijd afhandelen);
- rendement: resultaatbijdrage(>20% van de omzet).

Bedrijfsvoering

Structuur en cultuur worden aangepast. Strategisch personeelsbeleid wordt ingevoerd in 2024. Nog een ambitie. De transitie naar een goed lopende organisatie beslaat 2023 t/m 2025. Er moet € 900.000 bespaard worden op ambtelijk personeel en € 300.000 op overige kosten.

Wij lezen (opnieuw) ambities. We constateerden al, dat in de jaarrekening marginaal verantwoord worden op deze ambities. Dit moet echt beter. Wij willen meer financiële sturingsinformatie zien. Wat doe je voor welk geld en een periodieke verantwoording hier over.

Ook al is er een sterke binding tussen arbeidsparticipatie en onderhoud openbaar groen, dit zijn echt verschillende taakvelden. Wij doen opnieuw een oproep om de exploitaties van Gildebor en de traditionele SWB-taken te scheiden in de rapportages.

Financiële aspecten 2024-2027

Na een negatieve rekening 2022 (1 miljoen negatief), begrotingscijfers 2023 (1 miljoen negatief) volgt ook een negatieve begroting 2024 (€ 391.000). We teren in 3 jaren tijd naar verwachting € 3 miljoen

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

in op ons eigen vermogen, dat op het dieptepunt eind 2024 nog € 3 miljoen bedraagt. Vanaf 2025 een positief resultaat van € 0,4 miljoen, oplopend naar € 0,9 miljoen in 2027.

We zien alleen cijfers en geen toelichtingen van verschillen. Ook niet van grote verschillen.

We constateren door cijfervergelijking met het bedrijfsplan 2023:

- Het productieresultaat verbetert met € 972.000 (meer omzet minder kosten).
- De rijksbijdrage daalt met € 500.000.
- Deze wordt gecompenseerd door lagere loonlasten WSW.
- Er wordt een post incidentele lasten opgevoerd van € 500.000

Voor de werkzaamheden beheer openbare ruimte zijn DVO's afgesloten met de deelnemende gemeenten en opdrachtgevers. Deze DVO's worden jaarlijks geïndexeerd. Voor 2024 heeft SWB een indexatie van 10% aangehouden, op basis van een hoge inflatie in 2023 (t-1 methode).

Ook voor 2024 is dit een grote uitdaging, omdat op moment van schrijven van deze begroting de prijzen en lonen behoorlijk explosief stijgen. De ontwikkeling van deze kosten is anno 2023 nogal onzeker. Kostenstijgingen van enkele tonnen zijn helaas reëel, hierin schuilt een groot risico.

Meerjarenbeeld

Bovenstaand verlies bovenop dat van 2023 (verliesprognose € 1.039.000) laat de algemene reserve eind 2025 tot het minimaal afgesproken niveau van € 1,8 miljoen dalen (40% van risico's). Gedurende de gehele planperiode is het beschikbare weerstandsvermogen voldoende om de meerjarenplannen te kunnen uitvoeren. De solvabiliteit dipt in 2024 tot 33%.

Gemeentelijke bijdrage 2024-2027

De gemeentelijke bijdrage voor 2024 bedraagt € 261.300. Dit is een stijging van € 9.300 ten opzichte van de gemeentelijke bijdrage voor 2023 van € 252.000. Deze bijdrage valt in het niet bij de bedragen die voor dienstverlening aan SWB betaald worden.

Suggestie voor zienswijze begroting 2021 en meerjarenperspectief

We zien heel duidelijk dat er nog veel moet gebeuren binnen de SWB om een gedegen organisatie te worden maar we weten ook dat er door de interim directie hard wordt gewerkt om die structuur te krijgen. Ook het bestuur zet in op doorontwikkeling van de organisatie. Gildebor 2.0 krijgt duidelijk vorm en oogst vertrouwen vanuit Hengelo. Daarnaast zijn we ambtelijk actief betrokken bij de ontwikkeling van de nieuwe strategische visie en ook daar is vertrouwen vanuit Hengelo.

Over de manier van rapporteren wordt op bestuurlijk-, directie- en ambtelijk gestuurd. ~~Zelfs de manier van financieren (lumpsum) is hardop ter discussie gesteld.~~ We willen daarom niet sturen op een zienswijze maar de SWB de mogelijkheid geven zich, in 2023, verder te verbeteren op de ingeslagen weg.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Regionaal Bedrijventerrein Twente

Regionaal Bedrijventerrein Twente (RBT oftewel Bedrijventerrein XL) is een samenwerkingsverband waarin de gemeenten Enschede, Hengelo, Almelo, Borne en de provincie Overijssel deelnemen. Het is een gemeenschappelijke regeling en behoort daarom in dit verband genoemd te worden. Omdat dit bedrijventerrein in feite een grondexploitatie is, wordt deze in de jaarlijkse actualisaties grondexploitaties meegenomen en toegelicht. Daarom volstaan we hier met informatie gericht op de raadsbevoegdheid om een zienswijze op de begroting in te dienen. U dient zich daarbij te realiseren, dat er tot nu toe geen structureel sluitende baten en lasten verwacht werden, maar dat een doel op lange termijn wordt gediend, nl. bedrijvigheid en werkgelegenheid in Twente. Inmiddels is de verwachting, dat er een positief resultaat behaald wordt op einddatum van de exploitatie.

Jaarstukken 2022

Doelen en realisatie

2022 is voor wat betreft gronduitgifte een absoluut recordjaar geweest voor RBT. In totaal werd 29,6 ha aan grond uitgegeven en gestart met de nieuwbouw van meerdere prachtige bedrijfsgebouwen, welke in 2023 in gebruik zullen worden genomen. Naar verwachting worden de laatste kavels op het XL Businesspark in 2023 en 2024 afgenomen en daarna bebouwd, waarmee de gemeenschappelijke regeling vervolgens in 2024/2025 kan worden afgesloten (oorspronkelijke doorlooptijd was tot 2036).

In 2023 zal de nieuwe openbare kade in gebruik worden genomen, waarmee meer capaciteit zal worden gecreëerd voor de afhandeling van containers bij CTT. Naar verwachting zullen de komende jaren een aanzienlijk groter aantal containers over water worden vervoerd, waarmee een flinke bijdrage zal worden geleverd aan CO2 reductie.

De versnelde uitgave van kavels en nieuwbouw van meerdere panden zal de komende jaren leiden tot een aanzienlijke toename van het aantal medewerkers op het XL Businesspark en heeft tevens geleid tot een verbetering van het financiële resultaat.

Het pand van Bleckmann is het grootste circulaire distributiecentrum van Nederland, terwijl het pand van Stellar Development/ Heembouw een landschappelijke inpassing zal krijgen middels gebruik van een uniek groot "groen scherm" rond de kavel.

De vorig jaar benoemde energiecongestie (meer terug levercapaciteit uit zonnepanelen dan het netwerk aankan) is nog steeds een belangrijk item in gesprekken met netwerkbeheerders, provincie en bedrijven op het XL Businesspark. Verzwaring van het net door Tennet/Enexis wordt niet eerder voorzien dan in 2028. Het opzetten van een Energy Hub met mogelijkheden van optimaliseren van vraag en aanbod in combinatie met (tijdelijke) opslag van energie in batterijen en mogelijk waterstof wordt momenteel onderzocht.

De jaarrekening is gecontroleerd door Eshuis Registeraccountants. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven voor getrouwheid en rechtmatigheid.

Resultaat en resultaatbestemming

In een grondexploitatie spreken we over winsten op eindwaarde. Dat zegt meer over het project dan de jaarwinst. Er wordt wel een jaarwinst bepaald.

Afgelopen jaar werd een winst van € 7,7 miljoen begroot, op eindwaarde per 31-12-2025. De geactualiseerde grondexploitatie sluit op een winst van € 11,6 miljoen op eindwaarde per 31-12-2025 en verbetert dus met € 3,8 miljoen op eindwaarde. De belangrijkste reden voor de verbetering van de grondexploitatie is dat in 2022 meer kavels zijn uitgegeven dan verwacht (29,6 hectare, ten opzichte van 20 hectare) en dat de uitgifte plaatsvond tegen een hogere prijs dan begroot. In 2016 werd verwacht dat het project in 2036 wordt afgerond met een verlies van € 36,6 miljoen. Naar de huidige inzichten wordt de grondexploitatie in 2025 afgesloten met een winst van € 11,6 miljoen.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

In 2022 is een batig resultaat gerealiseerd van € 4.745.000. Dit resultaat betreft het batig saldo van de grondexploitatie van € 5.800.000, het saldo van de exploitatie van erfpachtgronden (€ 1.820.000 winst), het parkmanagement (€ 424.000 winst), de afwaardering van parkmanagementvoorzieningen (€ 300.000 verlies) en de afdracht voor bovenwijkse voorzieningen (€ 1.776.000 verlies). Er moet dan € 1.225.000 vennootschapsbelasting afgedragen worden, waarna € 4.745.000 winst na belastingen resteert.

Voorgesteld wordt om het exploitatieresultaat met betrekking tot het tijdelijk beheer van parkmanagement voorzieningen te storten in de bestemmingsreserve parkmanagement en het restant te storten in de algemene reserve. De algemene reserve neemt daardoor toe met € 4.320.000. Vorig jaar is het resultaat (over 2021) uitgekeerd aan de deelnemers. Om voldoende liquide te blijven, is dat dit jaar niet het voorstel.

Daarbij speelt een rol dat in 2024 twee leningen aflopen terwijl dan nog wel sprake is van financieringsbehoefte en dat de rente afgelopen jaar fors is toegenomen. Samen met de verwachting, dat de gemeenschappelijke regeling naar verwachting in 2025 wordt beëindigd, lijkt reserveren een juist voorstel. Door het resultaat binnen RBT te reserveren, wordt het aantrekken van nieuwe leningen zoveel mogelijk te voorkomen. We vinden het een plausibel voorstel en stellen voor daarmee akkoord te gaan.

Risicomanagement

RBT voert een gevoeligheidsanalyse uit m.b.t. het risico dat de toekomstige resultaten afwijken van de verwachting. Deze geeft aan dat het eindresultaat kan variëren van € 9,9 miljoen positief tot € 13,2 miljoen positief. Ook een worst-case scenario leidt niet meer tot de verwachting dat gemeenten aangesproken gaan worden op verliezen.

Gewijzigde begroting 2023, Begroting 2024 en Meerjarenbeeld 2025-2027

De geactualiseerde grondexploitatie wijzigt de begroting 2023 en vormt de begroting 2024. Beide jaren kunnen daarmee aanleiding geven tot een zienswijze.

Belangrijke ontwikkelingen 2024-2027

De komende jaren wordt eveneens een positief exploitatieresultaat voorzien. Dit resultaat hangt (net als dit jaar) voor een belangrijk deel samen met de winstneming op de grondexploitatie. Verwachting is dat de laatste uitgiften plaatsvinden in 2023 en 2024 en de gemeenschappelijke regeling in 2025 kan worden beëindigd. Hiertoe worden de processtappen tot liquidatie van de gemeenschappelijke regeling verder uitgewerkt, in afstemming met specialisten van de deelnemers.

In het uitgifteproces wordt actief met bedrijven meegedacht over de mogelijkheden om hun bedrijfspand en bedrijfsproces te verduurzamen. Dit bijvoorbeeld door de inzet van zonnepanelen, warmtepompen en het gebruik van duurzame (en circulair inzetbare) materialen. Daarnaast wordt bij de entree van het bedrijventerrein een brandstofverkooppunt gerealiseerd, waar o.a. LNG, CNG en waterstof (duurzame brandstoffen) zal worden aangeboden en laadpalen worden gerealiseerd. Van een groot aantal bedrijven is bekend dat zij zonnepanelen op hun dak hebben gerealiseerd of willen gaan realiseren. In potentie kan in totaal circa 54 GWh per jaar aan opwek via zonnepanelen worden gerealiseerd. Eén partij heeft voor reeds gerealiseerde zonnepanelen een toezegging voor terug levering gekregen. Overige partijen hebben voorbereidingen getroffen om panelen te plaatsen, maar ervaren dat zij geen aansluiting kunnen krijgen voor terug levering, vanwege congestie op het net. Het gaat daarbij om circa 32 GWh per jaar aan potentiële opwek via zonnepanelen dat niet wordt terug geleverd. Enexis en Tennet hebben investeringen aangekondigd om het netwerk te verzwaren. Verwachting van TenneT en Enexis is dat het net in 2028/2029 voldoende is verzwared. Om te onderzoeken of al eerder een (tijdelijke) oplossing mogelijk is, is door de provincie Overijssel en RBT opdracht verstrekt aan Firan om te onderzoeken hoe de verschillende duurzame initiatieven op het XL Businesspark zich energetisch tot elkaar verhouden en hoe deze initiatieven met elkaar kunnen

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

worden verbonden (energy hub). Firan zal haar aanbevelingen in de eerste helft van 2023 rapporteren. Derhalve is het investeringsbudget gereserveerd voor bovenstaande initiatieven.

Financiële effecten en gemeentelijke bijdrage

De komende jaren wordt een positief exploitatieresultaat voorzien. In de jaren 2023 t/m 2025 wordt een aan gemeenten uitkeerbare winst verwacht van resp. € 2,1 miljoen, € 3,4 miljoen, 2,3 miljoen en 0,6 miljoen. In dit scenario zijn de afdrachten aan het fonds bovenwijkse voorzieningen al als lasten genomen. Tot nu toe betaalden de deelnemers jaarlijks voor bovenwijkse voorzieningen. Ook de lasten van de afwaardering van parkmanagementvoorzieningen zijn in de exploitatie van RBT gedekt. Kortom: we gaan van bijdragen betalen en voorzieningen vormen voor toekomstige verliezen nu naar niet meer bijdragen en terugontvangen van positieve resultaten uit de exploitatie.

Suggestie voor zienswijze begroting 2024 en meerjarenperspectief

Met alle signalen op groen zien wij op basis van onze analyse van de Begrotingen 2023 en 2024 geen aanleiding om u te adviseren om een zienswijze in te dienen.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Gemeentelijk Belastingkantoor Twente

Inleiding

GBTwente is de uitvoeringsorganisatie voor WOZ-waardebepaling en heffing en inning van gemeentelijke belastingen van 8 aandeelhoudende en 2 contractueel verbonden gemeenten. Daarnaast wordt de havengelden geïnd voor nog eens 2 gemeenten. De ontstaansredenen zijn nog steeds de reden van de samenwerking: kennis- en efficiencyvoordelen behalen en vermindering van kwetsbaarheid door te kleine schaal bij (kleinere) gemeenten. GBTwente wil gemeenten en inwoners optimaal bedienen door deskundig, helder, integer en behulpzaam te zijn.

GBTwente heeft in 2022 een directeurswisseling meegemaakt en het managementteam versterkt. Er is gewerkt aan een nieuw strategisch plan 2023-2026. De publieksdienstverlening is gecentraliseerd; frontoffice medewerkers en casemanagers zijn opgeleid om direct vragen te beantwoorden. Voor veel gemeenten is GBTwente nu eerste aanspreekpunt voor lokale belastingen. Almelo bracht de frontoffice in 2022 over naar GBTwente. Hengelo heeft de frontofficefunctie tot heden nog zelf uitgevoerd, maar overweegt om deze ook bij GBTwente te beleggen. De laatste gemeenten zijn in 2022 overgegaan naar waardering op basis van vierkante meters. Daarmee is dit project afgerond. De toegenomen commerciële interesse van no-cure-no-pay bedrijven in het WOZ-proces is in 2022 uitgemond in een sterke stijging van WOZ-bezwaren, proceskosten en tijdsbesteding aan de afhandeling ervan.

Jaarstukken 2022

Doelen en realisatie

Wij zijn als gemeente tevreden als GBTwente de door ons opgedragen heffingen probleemloos uitvoert, ons daarover goed informeert, als onze inwoners tevreden zijn met de dienstverlening en als dit tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten gebeurt. We constateren, dat doorlooptijden ruimschoots gehaald worden, onze belastingopbrengsten conform verwachting binnenkomen en dat de informatie in en buiten de PenC-cyclus compleet en transparant is. Klanttevredenheid wordt structureel gemeten en er wordt serieus omgegaan met klachten. Door proactief te signaleren draagt GBTwente bij aan het verbeteren van de kwaliteit van onze gezamenlijke processen. Periodiek accounthoudersoverleg borgt, dat alle relevante onderwerpen aandacht krijgen.

De accountant heeft een goedkeurende verklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid afgegeven. De accountant beoordeelt ook of GBTwente rechtmatig aanslagen heeft opgelegd aan inwoners en of de afdrachten belastingen aan gemeenten volledig en juist zijn. Voor inwoners en gemeenten is dit daarmee een belangrijke verklaring.

Resultaat en resultaatbestemming

Er is een positief rekeningresultaat gerapporteerd van € 207.000. Dit is € 160.000 beter dan de € 47.000 in de gewijzigde begroting. De personeelskosten zijn lager uitgevallen door nog niet in te vullen vacatureruimte en nog niet uitgegeven – maar wel nog te maken – kosten voor geplande (opleidings)activiteiten. Deze redenen geven geen aanleiding tot opmerkingen.

Dat doet het tegenvallende resultaat op de FUO's wel (niet deelnemende gemeenten Berkelland en Bronkhorst). De verklaring ervan is, dat de sterk toegenomen bezwarenafhandeling bij de FUO's heeft geleid tot een hogere kostentoerekening aan de FUO's (met name Bronkhorst). Dit bij vastliggende contractprijzen. Inmiddels zijn hierover betere aanvullende afspraken gemaakt en krijgen FUO's nagefactureerd. Dit valt echter niet meer in 2022. De bijdrage door FUO-gemeenten is een aandachtspunt, omdat deze gemeenten geen risico dragen voor de GR.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Het resultaat wordt in 2 delen bestemd:

- € 107.000 t.b.v. doorgeschoven activiteiten;
- € 100.000 naar de Reserve 5% begrotingstotaal (hierna algemene reserve/AR).

GBTwente wil een aantal activiteiten, die van 2022 naar 2023 zijn doorgeschoven uitvoeren zonder nadelig effect op de begroting 2023. Daarom worden een aantal specifieke resultaatbestemmingen voorgesteld: taxatieverslag nieuwe stijl, digitaal informatiebeheer, uitgesteld MD-traject en ontwikkeling van de rechtmatigheidsverantwoording.

Met de toevoeging aan de AR is deze reserve aangevuld tot het maximaal afgesproken niveau van Deze reserve is bedoeld om bedrijfsvoering risico's te kunnen opvangen.

Wij vinden de resultaatbestemming reëel.

Risicomanagement

GBTwente hanteert een risicoanalyse, waarvan ze de het benodigd weerstandsvermogen heeft bepaald op € 1.789.000. Omdat wij als gemeenten niet méér eigen vermogen hebben toegestaan, dan 5% van het begrotingstotaal (€ 656.000) kan GBTwente niet verantwoordelijk gehouden worden voor de lage weerstandsratio, die ze daarom ook niet opneemt in de jaarrekening. Het verschil tussen benodigd en beschikbaar eigen vermogen bedraagt € 1.133.000. Dit is een niet afgedekt risico voor deelnemende gemeenten, waardoor gemeenten rekening moeten houden met dit risico. Het Hengelose aandeel van dit risico is € 187.000. Wij nemen dit bedrag op in onze eigen risicoanalyse.

Begroting 2024 en meerjarenbeeld 2025-2027

Belangrijke ontwikkelingen 2024-2027 (kan in 2023 zijn ontstaan)

Op 5 april jl. heeft het algemeen bestuur het Strategisch meerjarenplan 2023-2026 vastgesteld. Hierin is de doorontwikkeling beschreven van de doelstellingen om tevredenheid bij inwoners en gemeenten op een hoger plan te brengen. GBTwente ziet betrokken en trotse medewerkers als belangrijke sleutel voor het verbeteren van koersvastheid, stabiliteit, duidelijkheid en transparantie.

Een van de gevolgen van de oorlog in Oekraïne was een sterke inflatie, die gevolgd werd door loonstijgingen in alle sectoren. In de begroting van GBTwente is een forse loon- en prijsstijging verwerkt, in overeenstemming met de adviezen vanuit de gemeenten.

We constateren, dat we nog niet in staat zijn geweest om tegenwicht te bieden aan de invloed van no-cure-no-pay bedrijven, die via prime time tv-reclame onze inwoners mee krijgen in het maken van bezwaar op de aanslagen OZB op grond van een veronderstelde onjuiste WOZ-waarde. De bezwaren zijn in 2023 meer dan verdubbeld. Via de middelen die we kunnen inzetten wordt wel alles gedaan wat mogelijk is. Lokale tv en radio, pers, website en begeleidende flyers bij de aanslagen en vooral het vereenvoudigen van de rechtstreekse bezwaarprocedure bleken ook in de ronde 2023 niet op te wegen tegen de publicitaire slagkracht van de grote ncnp-bedrijven. Deze maatschappelijk ongewenste ontwikkeling wordt mogelijk via wetsaanpassing tegengegaan. Tot het zover is moeten we ermee omgaan.

Financiële aspecten 2024-2027

De begroting 2024 sluit voor resultaatbestemming met een voordeel van € 4.000 en na toevoeging van dit resultaat aan de AR op nihil. De prijsinflatie van 12,7% en een looneffect van (10%-2,3% =) 7,7% verklaren € 1.257.000 lastenstijging ten opzichte van 2023. Meerdere goed toegelichte effecten leiden tot een lastenstijging van € 14.000. Het totale bedrag van de stijging bedraagt € 1.271.000. Hiervan wordt € 33.000 binnen de programma's als extra bate gerealiseerd en dragen gemeenten € 1.238.000 meer bij dan in 2023.

De winst op de FUO's Berkelland en Bronkhorst (tegenvallend bij jaarrekening) zijn weer substantieel met € 111.000. Maar nog steeds lager dan voorheen. De contracten met de FUO-gemeenten lopen nog enkele jaren. Bij volgende contractonderhandelingen dient er een goede analyse vooraf te gaan. Wij worden daar als gemeenten, net als de laatste keer, bij betrokken.

De jaren 2025-2027 sluiten eveneens met voordelige saldi onder de € 5.000.

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Vanaf 2025 nemen de vervangingsinvesteringen toe. In 2027 zit een piek in de investeringen door het vervangen van meubilair en contractmanagementsysteem. De lasten hiervoor zijn al in de meerjarenraming opgenomen.

De kengetallen doen geen alarmbellen rinkelen. De lage solvabiliteit is door gemeenten bepaald. De personele formatie neemt toe met 2,9 fte, vooral door overname van frontoffices van Enschede-Losser en Almelo. Die gemeenten betalen daarvoor dan ook de lasten.

De reservepositie is en blijft op het door gemeenten bepaalde niveau van 5% van het begrotingstotaal.

Gemeentelijke bijdrage 2024-2027

Onze gemeentelijke bijdrage stijgt in 2024 met € 208.000 tot € 2.447.000 (9,3%). In de daaropvolgende jaren stijgen de lasten door, omdat GBTweente de MEV-2023-cijfers gebruikt om loon- en prijs verder te actualiseren. Wij werken met constante prijzen in onze begroting en stellen jaarlijks bij.

Resumé beleidsmatige begrotingsuitzettingen

Beleidsvoornemen	Keuze	Bedrag GR	Bedrag (ca) Hengelo	Opmerking
Deelname IT-platform Twente	Ja	€ 21.000	€ 3.000	Waardevolle samenwerking
Nieuwe telefoonapplicatie	Nee	€ 25.000	€ 4.000	Uit DVO met Enschede gehaald
Digitaal informatiebeheer/ archiefbeheer	Nee	€ 20.000	€ 3.000	Wettelijk noodzakelijk
Cybersecurity aanbevelingen opvolgen	Ja	€ 20.000	€ 3.000	Jong personeelsbestand; van aanloopschaal naar functionele schaal is "normaal" en gewenst.
Porti	Nee	€ -50.000	€ -8.000	Wordt opnieuw aanbesteed (voordeel)
Taxatieverslag nieuwe stijl	Ja	€ 6.000	€ 1.000	Op advies Waarderingskamer
Samenwerking BAG-WOZ met gemeenten	Nee	€ -28.000	€ -5.000	Al gerealiseerd.
0,33 fte extra voor HR	Nee	€ -20.000	€ -3.000	Ten gunste van inhuurbudget
Kleine mutaties formatie	Nee	€ 20.000	€ 3.000	
		€ 14.000	€ 1.000	

De uitzettingen zijn dermate beperkt dat we deze niet ter discussie zouden willen stellen.

Suggestie voor zienswijze begroting 2021 en meerjarenperspectief

Wij hadden vraagtekens bij de bijdrage van de FUI-gemeenten in relatie tot de risico's die ze vermijden door niet toe te treden. Nadat deze vragen goed zijn beantwoord is er geen aanleiding om een zienswijze voor te stellen.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Stadsbank Oost Nederland

Inleiding

De Stadsbank Oost Nederland (Stadsbank) is een samenwerkingsverband met 21 gemeenten voor de uitvoering van schuldhulpverlening. Vanuit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) zijn wij als gemeente verantwoordelijk voor de schuldhulpverlening aan onze inwoners, inclusief preventie en nazorg. Ons doel is om onze inwoners schuldenvrij te krijgen of hun schuldenlast beheersbaar te krijgen. De financieel-technische zaken op dit gebied, waaronder budgetbeheer en schuldregelen, zijn overgedragen aan de Stadsbank.

Er is in 2022 gezamenlijk met alle gemeenten gewerkt aan een nieuwe strategie, waarbij de klant voorop staat. Dit is vertaald in de Klantreis '23 en een nieuw bekostigingsmodel.

Jaarstukken 2022

Doelen en realisatie

De doelstellingen van de bank sluiten aan bij die van de gemeente: het creëren van financiële stabiliteit. Om de doelen te realiseren vindt jaarlijks een vertaling plaats naar kwalitatieve doelstellingen alsmede een zestal prestatie-indicatoren. Hiermee heeft de gemeente passende sturingsmogelijkheden.

In 2022 is toegewerkt naar een nieuw dienstverleningsmodel. De Stadsbank wil als uitgangspunt de klant voorop zetten, en wijzigt van productgericht naar klant- en resultaatgericht werken. Samen met de deelnemende gemeenten is dit verwerkt in de Klantreis '23. De basisdienstverlening blijft uiteraard staan. Daarnaast krijgt iedere gemeente de keuze uit drie scenario's van verbinding met de gemeente. Dit betekent dat de Stadsbank in de komende rekeningen de rapportage en impactmeting hierop aan zal passen. Een deel van de prestatie-indicatoren zal wijzigen, om meer recht te doen aan het resultaatgericht werken.

Sinds Corona is de omvang van de dienstverlening, die sterk teruggelopen was, nog niet terug op het oude niveau. Ook met de enorme inflatie en energiecrisis is een verwachte stijging in het aantal aanvragen uitgebleven. Waarschijnlijk komt dit voort uit het feit dat er diverse steunmaatregelen zijn ingezet door het rijk.

Resultaat en resultaatbestemming

Mede door extra bijdragen van gemeenten en een gunstige uitspraak over het fiscale vraagstuk rondom btw-heffing beschermingsbewind sluit de Stadsbank 2022 met een positief financieel resultaat van € 366.000 af. Voorgesteld wordt om het resultaat toe te voegen aan de Algemene Reserve. De Weerstandsratio komt daarmee op 1,2 en dat is niveau 'voldoende'.

Bij de Najaarsnota was er nog een tekort van € 578.000. De ombuiging met € 944.000 naar een overschot van € 366.000 is met name veroorzaakt door de extra bijdrage van gemeenten (€ 827.000) en de teruggaven btw belastingdienst van vóór 2022 (€ 249.000). De overige € 162.000 nadelig zijn o.a. het gevolg van het vervallen van de aftrek btw beschermingsbewind in 2022 en cao-effecten.

De omvang van dienstverlening is lager uitgekomen dan begroot, zoals al bij de najaarsnota is aangegeven. Ca. 10% lager, nagenoeg gelijk aan de corona jaren. Dit vertaalt zich in een daling van de gemeentelijke bijdrage in de standaard dienstverlening. De personele formatie is hier zoveel mogelijk op aangepast. Energiearmoede en prijsinflatie vertaalden zich nog niet in een toename van het beroep op de schuldhulpverlening.

We zijn hier als gemeente steeds goed in meegenomen. Bij de Najaarsnota 2022 was er sprake van een saldotekort van € 578.000 als gevolg van lagere dienstverlening en een weerstandsratio die extra aangevuld moest worden tot een "matig niveau" met € 249.000. Dit leidde tot 2 bestuurlijke besluiten

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

om een extra gemeentelijke bijdrage te verstrekken om het tekort van € 578.000 en de aanvulling tot een acceptabel weerstandsvermogen van € 249.000 in de algemene reserve te storten. De accountant heeft op grond van een na-ijleffect van een eerder overschreden Europese aanbestedingsgrens inhuur personeel in 2022 een beperking moeten opnemen t.a.v. rechtmatigheid.

Begroting 2024 en meerjarenbeeld 2025-2027

Belangrijke ontwikkelingen 2024-2027 (kan in 2023 zijn ontstaan)

De gemeente Aalten heeft de GR verlaten, met goede afspraken over een uitredingsvergoeding. Dit zal het resultaat van de GR niet negatief beïnvloeden.

Landelijk wordt er zwaar ingezet met de Aanpak Geldzorgen, Armoede en Schulden. Hierin zijn enkele wetswijzigingen verwerkt, die invloed hebben op de werkwijze van de Stadsbank en mogelijk ook op de omvang van de dienstverlening. Momenteel wordt dit verder uitgewerkt. Denk hierbij aan de halvering van de saneringstermijn van 36 naar 18 maanden.

Financiële aspecten 2024-2027

De Stadsbank hanteert het advies van de deelnemende gemeenten m.b.t. de uitgangspunten en richtlijnen (loon- en prijsmutaties) voor de opstelling van de Primitieve begroting 2024. Met ingang van 2023 wordt het nieuwe bekostigingsmodel toegepast, zoals door het Algemeen Bestuur in november 2022 is vastgesteld.

Het herijken van de gemeentelijke bijdragen in de bestaanskosten leidt tot voordeel gemeenten en nadeel gemeenten. Om de tariefsprong te dempen heeft het Algemeen Bestuur in november 2022 besloten om in 2024 40% van de verhoging of verlaging toe te passen. In 2025 gelden dan de nieuwe tarieven.

2024 sluit met een positief resultaat van € 224.000. Er wordt in principe op nihil begroot, maar de uitredingsbijdrage van de gemeente Aalten en terugverdieneffecten van het Project Procesoptimalisatie BBR (Budget Beheer Rekening) veroorzaken de plus. Ook de meerjarenschijven sluiten licht positief. Opvallend is, dat ondanks de zwaar drukkende inflatie en looncompensatie de lasten in het programma financieel-maatschappelijke dienstverlening met € 355.000 afnemen. Helaas wordt hier geen verklaring voor gegeven. We kunnen zelf invullen, dat de wijziging in bekostiging, met niet 16, maar 3 verschillende smaken in wijze van deelnemen, de efficiency ten goede komen. De reserve blijft op het afgesproken peil.

Gemeentelijke bijdrage 2024-2027

In 2023 is onze bijdrage door toegenomen bestaanskosten en extra bijdrage voor de klantreis al naar € 726.000 gegaan. In 2024 dragen we € 754.000 bij. Een toename van € 28.000 oftewel 3,9%. Dit ligt zeer ruim binnen de op grond van indexering verwachte norm.

Bijdrage primitieve begroting 2024 Gemeente Hengelo is € 754.187, bestaande uit:

Standaarddienstverlening	€ 294.271
Bestaanskosten	€ 414.234
Demping /compensatie 1 ^e jaar	€ 45.682 (nadelig voor Hengelo)

Totale verwachte bijdrage

2024 € 754.187 Herijking bestaanskosten, met gedempte invoering van 40%

2025 € 733.689 Herijking bestaanskosten, demping uitgewerkt

2026 € 757.513

2027 € 782.142

Hierin is een index meerjarig verwerkt wat akkoord is, maar in Hengelo begroten we met constante prijzen, we nemen deze verhogingen niet over.

Suggestie voor zienswijze begroting 2021 en meerjarenperspectief

Wij zien geen aanleiding om een zienswijze in te dienen.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Openbaar Lichaam Crematoria Twente

Inleiding

Het Openbaar Lichaam Crematoria Twente (OLCT) is de GR waarin de deelnemende gemeenten samen de vier Twentse Crematoria besturen. OLCT is enig aandeelhouder van Crematoria Twente BV. OLCT kan in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van Crematoria B.V. invloed uitoefenen op besluiten in Crematoria B.V. Als raad oordeelt u niet over de jaarstukken van de B.V., wel over die van GR. De jaarstukken van de BV zijn niet openbaar, maar voor raadsleden op afspraak wel in te zien bij de griffie. Ons aandeel is ca 15%.

Op 1-1-2023 is de gemeente Berkelland uitgetreden. Binnen de grenzen is een privaat crematorium gevestigd, die alle uitvaarten in Berkelland naar zich toe getrokken heeft.

Jaarstukken 2022

Doelen en realisatie

Wij hebben door onze deelname in OLCT als doelstelling voor ogen: het bieden van cremieren tegen acceptabele tarieven in de Regio als mogelijkheid naast het begraven. In 2022 vond 64% van de uitvaarten in de aandeelhoudende gemeenten plaats in een crematorium. Dit toont aan dat cremieren voorziet in een maatschappelijke behoefte.

Dit beleid wordt geheel in de BV uitgevoerd. Zolang de BV werkt conform de doelstellingen die wij als gemeente voor ogen hebben is onze invloed niet nodig. Dan worden de activiteiten in de GR beperkt tot het organiseren van de vergaderingen van AB en DB, het opstellen van jaarstukken en begroting en het ontvangen van dividend en doorsluizen ervan aan gemeenten. De volgende opmerkingen over ontwikkelingen hebben dan ook geheel betrekking op het functioneren van de BV als uitvoerder van onze doelstellingen.

Crematoria Twente heeft de hoofddoelstelling vertaald in karakteristieken voor dienstverlening: persoonlijk, betaalbaar en een gelijke mogelijkheden/toegang voor alle inwoners en ondernemers in de uitvaartbranche. In de laatste jaren zijn omvangrijke investeringen gedaan om het dicht bij huis cremieren inhoud te geven. De twee bestaande crematoria in Enschede en Almelo zijn vernieuwd en er zijn twee nieuwe kleinere, maar full-service, locaties in gebruik genomen in Oldenzaal en Borne.

De Coronaperiode heeft geleid tot een sterftetoename. Bedrijfseconomisch betekent dit een hoge omzet crematies en een lagere omzet in de horeca. Daarna zou een kantelpunt komen, waarin de oversterfte tijdens Corona zou leiden tot minder sterfte dan normaal. Dit punt is in 2022 niet gekomen. En ook nu, na 4 maanden in 2023, is er geen daling in sterfte te zien.

Het gebruik van gastenkamers/horeca heeft zich weer hersteld. De gewoonte van nabestaanden om de condoleance bij andere horecagelegenheden te houden, een ontwikkeling die tijdens Corona toenam, is doorgezet.

De crematoria hebben nadelen ondervonden van de hoge gasprijzen. Crematoria BV deed mee in het energiecontract van gemeenten. Inmiddels worden ontwikkelingen rond verduurzaming, zoals de Waterstofhub Twente, nauwgezet gevolgd. Een werkgroep is bezig met het terugdringen van het gasverbruik.

Resultaat en resultaatbestemming

OLCT ontvangt dividend als de BV die heeft uitgekeerd (over 2021) en maakt beperkte kosten. In 2022 is € 374.000 dividend ontvangen en € 13.000 lasten gerapporteerd voor administratie, secretariaat en accountant. Daarmee is er een positief saldo van € 361.000 te verdelen. Dit is nagenoeg gelijk aan de begroting van 2022.

Het resultaat is toegevoegd aan de algemene reserve, die - € 26.000 (negatief) bedroeg en eind 2022 € 335.000 bedraagt. Het AB heeft besloten om niet meer dan € 300.000 dividend door te geven aan

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

gemeenten. Hierdoor blijft het saldo van de algemene reserve € 35.000 positief. Omdat in de komende jaren niet in alle jaren dividend verwacht wordt, terwijl wel jaarlijks de activiteiten en lasten blijven doorlopen, kunnen de lasten dan (ca 3 jaren) uit de reserve worden betaald. De accountant heeft de jaarrekening goedgekeurd.

Risicomanagement

Gezien de beperkte activiteiten in de GR is dit niet relevant. De BV kent wel een risicoanalyse. OLCT is financieel gezond. Er zijn geen schulden, de solvabiliteit is bijna 100%. Er is ook geen risico, dat er financiële problemen gaan komen. Vanuit de BV komen geen verliezen onze kant op, alleen dividend in geval van uitkeerbare winst.

Begroting 2024 en meerjarenbeeld 2025-2027

Belangrijke ontwikkelingen 2024-2027

De (meerjaren)begroting is een blauwdruk van voorgaande jaren met minimale accentverschuiving in lasten. Een belangrijke ontwikkeling is wel de goedkeuring van het nieuwe dividendbeleid in april 2023. Het beeld wat hierin is geschetst laat geen ruimte voor dividend van de BV aan OLCT. Dit terwijl in de meerjarenraming van OLCT jaarlijks € 360.000 dividend is begroot. De reden hiervoor is de verwachting dat sterftcijfers terugkeren naar normale waarden, in combinatie met de doordrukkende kapitaallasten van de investeringen in de vier vestigingen. Omdat we inmiddels weten, dat de BV een meevallend resultaat heeft geboekt in 2022, zal OLCT in 2023 mogelijk nog wel dividend krijgen, wat in 2024 bij de gemeenten landt.

De uittreding van Berkelland heeft geen schokkende effecten. Met uitvaarten uit Berkelland werd al enige tijd geen rekening meer gehouden.

Financiële aspecten 2024-2027

De inflatie van 12,7% is toegepast op de accountantskosten. De kosten van ingeleende arbeid zijn zelfs iets verlaagd. Conform nog geldende afspraken wordt jaarlijks € 360.000 dividendbaten begroot voor de periode 2024-2027. De nieuwe dividendafspraken, die na begrotingsopstelling zijn vastgesteld, zetten een streep door de meerjarenbegroting. Daarmee is de begroting dus qua informatieve waarde achterhaald door dit besluit. Er wordt de komende jaren, in tegenstelling tot de begroting, naar verwachting geen dividend betaald door de BV aan OLCT en van OLCT aan gemeenten. De komende jaren is de kapitaallastendruk van de nieuw- en verbouwen hoog en wordt een daling van omzet verwacht op grond van sterfteverwachting.

Gemeentelijke bijdrage 2024-2027

De aandeelhoudende gemeenten dragen niet bij in de exploitatie.

Suggestie voor zienswijze begroting 2024 en meerjarenperspectief

Wij adviseren geen zienswijze in te dienen.

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Omgevingsdienst Twente

Inleiding

Omgevingsdienst Twente (OD Twente) is een gemeenschappelijke regeling tussen de 14 Twentse gemeenten en de provincie Overijssel voor de uitvoering van de milieuwet- en regelgeving. OD Twente behandelt voor haar deelnemers de aanvragen voor vergunningen in het kader van het omgevingsrecht (milieudeel en voor provincie ook het bouwdeel), toetst meldingen, houdt toezicht op en handhaaft de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Daarnaast adviseert OD Twente haar deelnemers bij de opstelling van beleid en bij specifieke ontwikkel- of uitvoeringsprojecten.

Jaarstukken 2022

Doelen en realisatie

De uitvraag van producten was 20% hoger, dan in de uitvoeringsprogramma's VTH is gevraagd, waardoor tijdelijke (out of the box/OOTB) maatregelen nodig waren om de werkvoorraad te beheersen. De doorlooptijd van een aantal producten was te hoog om regulier in te lopen. Voor de producten vergunningen agrarisch, adviezen juridisch en advies lucht/geur/stikstof en geluid zijn de knelpunten even groot gebleven. Een aantal regionale projecten zijn niet uitgevoerd naar aanleiding van de OOTB-maatregelen. Het vullen van de monitoringstool van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) is hiervan een voorbeeld.

Het Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel is opgestart. Dit is een aanbeveling van de commissie Van Aartsen, gericht op verminderen van vermijdbare milieuschade. Vanaf 2023 worden extra gelden ingezet (SPUK) ter verbetering van de verschillende pijlers in dit project.

Er is een pilot opgestart onder de naam Pilot Omgevingstafel Twente, een instrument dat is opgericht onder de Omgevingswet om complexe plannen en initiatieven te wegen voordat het vergunning proces begint.

De voorbereiding op de Omgevingswet heeft veel tijd en energie gekost.

De deelnemers hebben afgesproken, dat ook in 2022 afgerekend wordt op basis van afgenomen prestaties. De overproductie kon daarom bij deelnemers in rekening gebracht worden.

Het gemiddelde productiviteitspercentage in 2022 komt nu uit op 84,1%. Dit ligt onder de beoogde 87,5% maar is een prima resultaat.

We constateren, dat de organisatie moeite heeft met de werkvoorraad en afhandeltermijnen, zeker termijnen die niet wettelijk bepaald zijn. We kunnen daar nu niet goed op sturen. In de nieuwe DVO's willen we hierover betere afspraken maken. ODTwente heeft formatie toegevoegd om de werkvoorraad in te lopen.

Resultaat en resultaatbestemming

OD Twente heeft over 2021 een positief saldo gerealiseerd van € 399.000, er was geen saldo begroot. De meevallende baten die derden hebben ingebracht bedragen € 180.000. Verder bestaat dit resultaat uit een kostenoverschrijding van € 1.099.000, waarvoor de deelnemers € 1.318.000 extra hebben bijgedragen.

De personeelskosten incl. inhuur waren € 986.000 hoger, vooral door hogere inhuur. ODT heeft nog geen volledige invulling kunnen geven aan het formatieplan. Vacatures worden met inhuur bezet. De licentiekosten waren € 287.000 hoger door hogere prijzen en meer medewerkers met een licentie. Tevens zijn minder pakketten aangeschaft, meer onder jaarlicentie in gebruik genomen. Daardoor o.a. namen afschrijvingen (ICT) af met € 85.000. Reiskosten aan personeel waren door thuiswerken € 93.000 lager. Met een restpost van € 4.000 negatief zijn de kosten in totaal toch € 1.099.000 hoger dan begroot. Hiervoor is wel meer werk verzet dan de hoeveelheid waarop de begroting gebaseerd was.

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Het DB stelt voor om € 265.000 intern te bestemmen. Voor extra lasten i.v.m. de invoering van de omgevingswet € 170.000, voor extra inzet op rekrutering medewerkers € 80.000 en € 15.000 toevoeging aan de algemene reserve om te komen tot een weerstandsvermogen van 5% van het totale bedrijfsplan. De overige € 134.000 gaat terug naar de deelnemers.

De interne bestemmingen betreffen incidentele lasten, die onvermijdbaar zijn en waarvoor niet begroot is. Daarom kunnen we akkoord gaan met deze bestemmingen.

De accountant heeft een goedkeurende controle afgegeven over de jaarrekening 2022.

De gemeentelijke bijdrage voor Hengelo valt hoger uit dan begroot voor het jaar 2022. Bij de Tweede Beleidsrapportage 2022 is een bedrag van € 263.000 als verhoging van de begrote ODT-bijdrage meegenomen. De uiteindelijke realisatie is nog € 134.000 hoger geworden door hogere jaarproductie in 2022 en het wegwerken van de hoge werkvoorraad uit 2021.

Om kosten te besparen hebben wij als gemeente niet veel instrumenten. We kunnen de frequentie van toezicht reduceren. Deze frequentie wordt bepaald in de risicoanalyse die we Twente breed hebben vastgesteld. Het verlagen heeft eigenlijk altijd een verhoging van het risico op milieuschade tot gevolg. Dit lijkt daarom niet gewenst.

Risicomanagement

Weerstandsvermogen, risicobeheersing en overige financiële kengetallen zijn op orde en binnen de gestelde marges.

Ontwerp programmabegroting 2024 en meerjarenbeeld 2025-2027

De begroting zit in een nieuw ontworpen jasje. Minder getallen, minder tekst, meer op hoofdlijn. Wel ontbreken verschillenverklaringen. Gemeenten zijn wel uitgebreid meegenomen in de totstandkoming van de nieuwe begroting en de oorzaken die tot meerkosten leiden.

Belangrijke ontwikkelingen 2024-2027

De invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2024 vereist aanpassingen aan ICT, van processen (kortere proceduretijd), opleiding van medewerkers en vernieuwing van uitgaande communicatie.

Er is een nieuwe functiegroep, die van Omgevingsadviseurs gepositioneerd tussen advies en vergunningverleners. Deze adviseurs gaan zich bijvoorbeeld bezig houden met de impact van de energietransitie en functiewijzigingen op het platteland.

Er is een cluster Energie gevormd waarbinnen medewerkers beleid uitwerken rondom energie en duurzaamheid. SPUK-gelden van het Rijk ondersteunen dit nieuwe specialisme.

Het Besluit CO2 reductie werkgebonden personenmobiliteit vereist vanaf 1-7-2023 van organisaties met 100 en meer werknemers om te rapporteren over de reductie CO2 als gevolg van woon-werkverkeer. OD Twente moet gaan toezien op naleving.

ODTwente verwacht verder nu nog onbekende inzet op stikstofproblematiek en ammoniakreductie in emissiearme stalsystemen.

De arbeidsmarktcrapte verhindert invulling van het formatieplan, waardoor teveel dure inhuur nodig is. OD Twente gaat inzetten op het rekruteringsproces van mensen om de formatie op peil te brengen.

Financiële begroting

De systematiek van de bekostiging is vanaf het jaar 2024 gewijzigd. Het gaat nu om outputfinanciering. ODTwente spreekt liever over outcome financiering. Dat houdt in dat er begroot wordt op afgesproken uren productie en afgerekend wordt op daadwerkelijk gemaakte uren. Deze systematiek is al uitgebreid aan de orde geweest in diverse bestuurlijk en ambtelijke overleggen. De bijdrage voor Hengelo gaat door deze nieuwe werkwijze omhoog. Dit is billijk. We betaalden op basis van personele inbreng te weinig voor de omvang van de prestaties die we afnamen. We zien de verschillen t.o.v. de begroting 2023 in bedragen. We missen de verklaring ervan.

MEMO

Onderwerp Ambtelijke beoordeling jaarstukken gemeenschappelijke regelingen
Zaaknummer 3593666
Aan Gemeenteraad

Postbus 18
7550 AA Hengelo

ODTwente geeft aan, dat tegelijk met de herijking financiering ook gekeken is naar de totaal benodigde formatie om aan de wettelijke eisen te kunnen voldoen en de gemeenten te bedienen op de vraag naar producten. E.e.a. heeft geleid tot een stijging van de benodigde formatie met 19,6 fte, waarvan 17 in het primair proces en 2,9 overhead.

De flinke toename van huisvesting en bedrijfsvoering is deels gecompenseerd door verlaging van de overige kosten. De oorzaak is hier het als ICT-lasten opnemen van de – ook in hoeveelheid toegenomen - licenties voor software applicaties. Deze werden voorheen zelf aangekocht en hieruit volgende kapitaallasten (onder overige kosten vallend).

In Hengelo stijgt de bijdrage van 2023 (€ 941.000) naar 2024 (1.288.000) met € 347.000 oftewel 36,9%. De bijdrage van alle gemeenten stijgt met 18,8%. Dan is een stijging van 18,1% blijkbaar het gevolg van de outcome financiering. Dit komt neer op € 170.000 die niet beïnvloedbaar is. Daarnaast mag op grond van loon- en prijscompensatie een gemiddelde stijging van 10,2% acceptabel gevonden worden. Ook deze € 96.000 is geen keuze meer. Dan resteert een verhoging van 8,6% of € 81.000, die toe te schrijven is aan de algemene formatieversterking.

Resumé beleidsmatige begrotingsuitzettingen

Beleidsvoornemen	Keuze	Bedrag GR	Bedrag (ca)	
			Hengelo	Opmerking
Inzet op rekrutering	Ja	€ 80.000	€ 5.500	Noodzakelijk om vacatures in te kunnen vullen.
		€ -80.000	€ -5.500	Financiering uit resultaatbestemming 2022
19,6 fte formatietoename om te voldoen aan wettelijke eisen en vraag gemeenten	Ja	€ 1.175.000	€ 81.000	Gemeenten hebben aangegeven, dat ze de geen concessies willen doen in de vorm van risico's op milieuschade.
		€ 1.175.000	€ 81.000	

Het weerstandsvermogen is met 1,0 voldoende. De solvabiliteitsratio van 42% is verbeterd ten opzichte van de vorige Begroting. Dat geeft aan dat het ODT goed in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen.

Suggestie voor zienswijze begroting 2024 en meerjarenperspectief

De bijdrage stijging is zeer fors. We moeten dan bedenken, dat wij in 2022 en 2023 nog met een traditionele begroting werkten op inputbasis, maar omwille van redelijkheid ook al meer doorbelast kregen/krijgen dan de inputfactor als uitkomst heeft. Omdat nu de begroting voor het eerst op de nieuwe leest geschoeid is, valt de stijging hoger uit, min of meer conform op rekeningbasis al werd toegepast. Omdat het hele proces van financieringsstructuur al van de start af was voorzien en wij als gemeenten hierin goed zijn meegenomen zien wij nu geen aanleiding om een zienswijze in te dienen.

----- Einde memo -----